

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

İLKÖĞRETİM KURUM STANDARTLARINA İLİŞKİN
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(DENİZLİ SERİNHİSAR İLÇE ÖRNEĞİ)

Ferhan ERGUN
162182323

Ağustos -2018
DENİZLİ

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

İLKÖĞRETİM KURUM STANDARTLARINA İLİŞKİN YÖNETİCİ
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(DENİZLİ SERİNHİSAR İLÇE ÖRNEĞİ)

Ferhan ERGUN
162182323

Danışman:
DR. Öğr. Üyesi Zeynep Meral TANRIÖĞEN

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması Ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Ferhan ERGUN tarafından hazırlanan “İlköğretim Kurum Standartlarına İlişkin Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri (Denizli Serinhisar İlçe Örneği)” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Meral TANRIÖĞEN
DANIŞMAN

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun **31.08.2018** tarih ve **3214**... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ferhan ERGUN

TEŞEKKÜR

Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması Ve Ekonomisi programında derslerimize giren baktığımız pencereler dışında eğitime farklı bakış açıları ile görmemizi sağlayan benim için unutulmaz deneyin yaşatan tüm hocalarımıza sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması Ve Ekonomisi programında danışmanım olan Dr. Öğrt. Üyesi Zeynep Meral TANRIÖĞEN' e teşekkür ederim.

Tezsiz Yüksek Lisansa başladığım günden itibaren devamlı desteğini gördüğüm fikirleriyle beni destekleyen hayata bakış açısı ile örnek aldığım arkadaşım, hocam Dr. Öğr. Üyesi Aydan ORDU' ya sonsuz teşekkür ederim.

Hayatım boyunca yanımda olup beni destekleyen ve yol gösteren anneme, babama ve ablama teşekkür ederim.

Pamukkale Üniversitesi'nde Tezsiz Yüksek Lisans programına katılmamada beni teşvik eden ve aynı zamanda bu süreçte devamlı beni destekleyip sabırlı davranan, yanımda olan eşim Hakan ERGUN ve oğlum Alkın ERGUN' a çok teşekkür ederim.

ÖZET

İLKÖĞRETİM KURUM STANDARTLARINA İLİŞKİN YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

(DENİZLİ İLİ, SERİNHİSAR İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Ergun, Ferhan

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD

Tez Yöneticisi Yard. Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

Ağustos 2018, 50 Sayfa

Bu araştırmanın amacı; Denizli ili Serinhisar ilçesindeki kurum yöneticilerinin ve öğretmenlerin ilköğretim kurum standartlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini 2017- 2018 eğitim öğretim yılında Denizli ili, Serinhisar ilçesindeki görev yapmakta olan 5 yönetici ve 10 öğretmenle oluşan toplam 15 kişilik bir gruptan oluşmaktadır.

Bu araştırma nitel araştırma tekniği ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme yöntemlerinden biri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Görüşme öncesi İlköğretim Kurum Standartları ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Bilgilendirme sonrasında Yöneltilcek sorular okunmuş ve görüşme sırasında sorular görüşmecide de bulunmuştur.

Bu çalışma ile Elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Denizli İli, Serinhisar İlçesinde yapılan araştırmanın genellemesi olarak Türkiye’de şehirler arası bölgesel ve sosyo ekonomik koşullara bağlı olarak eğitim ve öğretimdeki farklılıklar okullarda standartlaşmayı engellemektedir.
2. Okullarımızın durum analizinin yapılması açısından İlköğretim Kurum Standartları önem taşımaktadır.
3. Bilgisayar kullanma, anketleri anlayarak ve tarafsız açıdan bakarak cevap verme konusunda İlköğretim Kurum Standartları testini uygulamalarında sorunlar çıkmaktadır.
4. İlköğretim Kurum Standartlarının, standart alanlarındaki sorulara yönetici ve öğretmenlerin her birinde ortak ve farklı bakış açıları olduğu tespit edilmiştir.

- 5. İKS sonuçları okullara ayrı bir rapor halinde gelmeli ki okul, yöneticiler ve öğretmenler kendileri hakkında durum analizi yapabilsinler.**

Anahtar Kelimeler: İlköğretim Kurum Standartları, Öz değerlendirme, Okul Yöneticisi ve Öğretmenler

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU.....	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xi

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

1.1.Problem Durumu.....	1
1.1.1. Değerlendirme.....	2
1.1.2. Öz Değerlendirme.....	3
1.1.3. İlköğretim kurumlarında öz değerlendirme.....	4
1.2.Problem Cümlesi.....	7
1.3. Alt Problemler	7
1.4. Araştırmanın Amacı.....	7
1.5. Araştırmanın Önemi.....	8
1.6. Araştırmanın Sayıtları.....	8
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	8
1.8. Tanımlar	9
1.9. Kısaltmalar.....	9

İKİNCİ BÖLÜM ALANYAZIN TARAMASI

2.1. İlköğretim Kurum Standartları.....	10
2.2. İlköğretim Kurum Standartları İlkeleri.....	12
2.3. İlköğretim Kurum Standartlarının Standart Alanı, Standart ve Alt Standartları	13
2.3.1. Standart Alan.....	14
2.3.2. Standart	14
2.3.3. Alt Standart.....	14

2.3.4. Örtük Standart.....	14
2.4. Kurum Standartlarının Ölçme Değerlendirme Modeli	15
2.4.1. Standartların Kanıt Tabanı	15
2.4.2. Kurum Standartları Sistemi Veri Türleri.....	15
2.5. Kurum Standartlarının İçeriği	16
2.5.1. Eğitim Yönetimi	16
2.5.2. Öğrenme ve Öğretim Süreçleri	18
2.5.3. Destek Hizmetler (Güvenlik, Sağlık, Beslenme ve Temizlik)	20
2.5.4. Örtük Standartlar	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni	23
3.2. Evren ve Örneklem.....	23
3.3. Veri Toplama Araçları	24
3.4. Verilerin Analizi	25
3.5. Verilerin Geçerliliği ve Güvenirliği	26

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	27
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	28
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	30
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	31
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	33
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	35

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma.....	38
5.2. Sonuç ve Öneriler	43

KAYNAKÇA.....	46
EKLER.....	48
ÖZGEÇMİŞ.....	50

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1 Standart Alan 1: Eğitim Yönetimi	17
Tablo 2.2 Standart Alan 2: Öğrenme Ve Öğretim Süreci	19
Tablo 2.3 Standart Alan 3: Destek Hizmetleri (Güvenlik, Sağlık, Beslenme ve Temizlik)	20
Tablo 4.1 Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Uygulanan İKS Hakkındaki Düşünceler	27
Tablo 4.2 İKS'nin Birinci Standart Alanı Olan Eğitim Yönetimi, Standart ve Alt Standartları Hakkındaki Düşünceler ve Bu Standarda Yönelik Öneriler	28
Tablo 4.3 İKS'nin İkinci Standart Alanı Olan Öğrenme ve Öğretim Süreçleri Standart Ve Alt Standartları Hakkındaki Düşünceler ve Bu Standarda Yönelik Öneriler.....	30
Tablo 4.4 İKS'nin Üçüncü Standart Alanı Olan Destek Hizmetleri (Sağlık, Güvenlik, Beslenme ve Temizlik) Standart ve Alt Standartları Hakkındaki Düşünceler ve Bu Standarda Yönelik Öneriler.....	32
Tablo 4.5 İKS'nin Okul Personeli, Öğrenciler ve Veliler Tarafından Anlaşılması ve Veri Girişlerinin Yapılması Sürecinde Karşılaştığınız Sorunlar ve Bunlara Çözüm Önerileri ...	34
Tablo 4.6 Veli ve Öğrencilerin Okulu, Yönetici ve Öğretmenleri Değerlendirmeleri Hakkındaki Düşünceler ve Bu Konu Hakkındaki Öneriler	36

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmadaki problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlılar, sınırlılıklar ve araştırmada sıkça kullanılan tanımlar yer almaktadır.

1.1 Problem Durumu

Dünyadaki ülkelerin en büyük amacı bilimsel ve teknolojik gelişmelerle kalkınmayı sağlamak ve bilgiyi üreten duruma gelmektir. Toplumlarda bu gelişme ve değişmeye ayak uydurmak zorundadır. Teknolojik gelişmeler toplumsal hayatımızı etkilediği gibi eğitim sisteminde de kendini göstermiştir.

Eğitim kurumları; çevrede meydana gelen bu değişimleri doğru algılayabilmek ve beklenmedik fırsatlardan yararlanabilmek için hızlı ve doğru bir şekilde karar verebilmeli, kendini değişen çevre şartlarına göre yeniden yapılandırırken mevcut yönetim anlayışını sorgulamalı ve kaliteyi yakalamak için daha iyi bir yönetim anlayışının nasıl sağlanabileceği sorusuna yanıt aramalıdır (Çarıkçı,2006 akt. Yalçın, Yıldırım ve Akan,2011).

Demirel'in dediği gibi "Eğitim kasıtlı kültürlenme süreci ve aynı zamanda uygulamalı bir bilim dalıdır. Bu nedenle eğitim problemlerine masa başında ve kağıt üzerinde değil, problemin kaynağın da okulda veya eğitim sisteminin bütününde çözüm aramak gerekir (Demirel 2000: 5 akt. Korkmaz 2002)."

Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurum Standartlarını geliştirmiştir. İlköğretim kurum standartları(İKS); uygulaması okullarımızın belirlenen alanlardaki mevcut durumlarının tespit edilmesi, olması gereken durum ile farkın ortaya konulması ve davranışlarda okullarımızın hedeflenen niteliklere sahip olması ve ulaşılması amacıyla gerek duyulan geliştirici faaliyetlere kaynak oluşturması için yapılan çalışmalardır (MEB;2010).

İlköğretim kurum standardının milli eğitim bakanlığınca yapılan tanımından da anlaşılacağı gibi kurumun kendi içinde bir öz değerlendirmesinin yapılması amaçlanmıştır. Öz değerlendirme sayesinde kurumlar kendi fotoğraflarını çekerek kendileri hakkında bilgi sahibi olacaklardır.

İKS’de ölçek olarak öz değerlendirmenin kullanılması ve anket çalışmalarına yönetici, öğretmen, veli ve öğrencilerin katılması kurumların planlarının gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi açısından önemlidir.

1.1.1 Değerlendirme:

Değerlendirme; yapılan bir işin, ortaya konan bir yapının ya da düşüncenin ne ölçüde başarılı olduğu ile ilgili dönüt vermeye denir. Değerlendirme olabilmesi için örgütün amaçlarının olması gerekmektedir. Değerlendirmede bu amaçların ne kadarının ve nasıl ulaşıldığının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Örgütlerin değerlendirilmesinde belli değer yargılarına ulaşmak, örgüt içindeki faaliyetlerin planlanması ne kadar önemli ise bu faaliyetlerin izlenmesi ve amaca uygunluğu konusunda gerekli değerlendirmenin yapılması da bir o kadar önemlidir(Akan, Yalçın ve Yıldırım,2013).

Değerlendirmeyi; Formatif Değerlendirme ve Topyekün Değerlendirme olarak ikiye ayırabiliriz. Formatif Değerlendirme; eğitim sürecini geliştirmek için yapılan değerlendirmeyi ifade eder. Kalitatif bilgi toplamayı içerir. Kalitatif bilgi; program hakkındaki fikir, inanç ve duyguları belirtir. Topyekün Değerlendirme ise, eğitilenlerin, eğitim programına katılımları sonucunda ne ölçüde bir değişim geçirdiklerinin belirlenmesi için yapılan değerlendirmeyi içerir. Topyekün Değerlendirme, işletmelerin eğitim programından elde ettiği maddi faydaların ölçümünü de verir. Bu yöntem genellikle testlerin kullanımı, davranışların değerlendirilmesi veya satış hacmi, kaza ve patentler gibi objektif performans ölçüleri ile elde edilen Kantitatif verileri içerir (<http://www.inovasyon.com.tr/default.asp>).

Eğitimin değerlendirilmesinin nedenlerini maddeler halinde özetleyecek olursak:

1. Programın güçlü ve zayıf yönlerinin saptanması.
2. Programın içeriği, organizasyonu ve yönetiminin; öğrenmeye ve eğitim içeriğinin işte kullanımına olan katkısını değerlendirmek.
3. Programdan hangi eğitilenlerin en az ve en çok fayda sağladığını belirlemek.
4. Eğitilenlerin programdan memnuniyetlerini ve programın getirisini belirlemek.
5. Eğitim ve eğitim dışı yatırımların maliyet ve faydalarını karşılaştırmak.
6. En iyi eğitim programını seçmek için farklı programların maliyet ve faydalarını karşılaştırmak.

Değerlendirmede; ihtiyaç analizinin yapılması, ölçülebilir öğrenim sonuçlarının geliştirilmesi, sonuç ölçülerinin geliştirilmesi, değerlendirme stratejisinin seçimi, planlama ve uygulama basamaklarının eksiksiz yapılması gerekmektedir. Böylece değerlendirme sonuçları eğitimde öğrenme öğretme sürecini geliştirmiş olacaktır.

1.1.2 Öz Değerlendirme:

Öz değerlendirme, bir kuruluşun faaliyetlerini ve iş sonuçlarını; iş mükemmelliğini esas alan bir model aracılığıyla kıyaslayarak, kapsamlı, sistematik ve düzenli olarak gözden geçirme sürecidir (TÜSİAD KalDer, 1999:8).

Kuruluşlar, öz değerlendirme süreci ile kuvvetli yönlerini ve iyileştirmeye açık alanlarını belirler, iyileşme faaliyetlerini başlatır ve sürekli izleyerek planlarını gözden geçirirler (EFQM KalDer, 1999a: 9 akt: Ağca,2010).

Öz değerlendirmenin amacı; iyileştirme sürecinin daha fazla çaba gerektirdiği alanları belirlemek ve bu alanlarda gereğini yapmak olduğu kadar, iyi giden iş ve alanları da belirleyerek devamlılığını sağlamaktır (KalDer, 2002:19-20 akt: Ağca, 2010)

Öz değerlendirme uygulaması ile kuruluşlar iyileştirme faaliyetlerini başlatır ve gelişmeleri sürekli izleyerek planlarını gözden geçirirler (Kunst and Lemmink, 2000; Bou-Llusar, 2003, akt: Çarıkçı, 2006).

Öz değerlendirmenin yararlarını şöyle sıralayabiliriz (TÜSİAD-KalDer, 1999: 8):

- Kuruluşların faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik yapısal ve kapsamlı bir yaklaşımdır.
- Bireysel algıları değil, gerçekleri göz önünde bulunduran bir değerlendirmedir.
- Tutarlı bir yaklaşım ve uzlaşım sayesinde, kuruluşta herkesin katılımıyla yapılması gerekenleri saptayan bir araçtır.
- Toplam Kalite Yönetimi'ni nasıl uygulamaları gerektiği konusunda çalışanları eğitmek için bir araçtır.
- Çeşitli kalite girimlerini günlük işlevlerle bütünleştirmekte yol gösterici bir araçtır.
- Güçlü bir teşhis aracıdır.
- Batı toplumlarında üzerinde uzlaşım sağlanmış birtakım kriterleri göz önünde tutan objektif bir değerlendirmedir.

- Periyodik öz değerlendirme uygulamaları sonucu zamana bağlı olarak ilerlemeyi ölçen bir araçtır.
- İyileşmeye açık alanları saptayıp, iyileştirme çalışmalarını başlatan bir süreçtir.
- Kuruluşun bütününde veya sadece bir biriminde ve her seviyesinde uygulamayı öngören sistematik bir yaklaşımdır.
- İş mükemmelliğine ulaşmak için çalışanları heveslendiren, herkesin katılımını sağlayan ve bu sayede kuruluşa taze kan pompalayan bir araçtır.
- Kuruluş içindeki farklı bölümlerde veya daha geniş anlamda diğer kuruluşlarda erişilen mükemmelliği paylaşmak ve yakalamak için yaratılan bir ortamdır.
- İç ödüllendirmeler ile ilerleme sağlama ve elde edilen başarıları tanıma için bir araçtır.
- Kuruluş içinde veya dışında kıyaslama için bir araçtır.

1.1.3 İlköğretim Kurumlarında Öz Değerlendirme:

İlköğretim kurumlarında öz değerlendirme; bireylerin veya kurumun kendini geliştirebilmesi, belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için yaptığı kendi kendini değerlendirmedir.

Bu amaçla yapılacak olan öz değerlendirme süreci, eğitim kurumlarına kalite yönetimi için kuvvetli yönlerini geliştirecek, zayıf yönlerini de ortaya çıkararak düzenli bir stratejik planla iyileştirme yoluna gidecektir.

Okullarda öz değerlendirme sürecinin başarılı olabilmesi için, okul çalışanlarının süreç ve sonuç değerlendirme ve iyileştirme çalışmalarına katılımlarının sağlanması çok önemlidir (Finn ve Porter1994; akt: Ensari,2002). Okullarda gerek çalışanlar gerekse öğrenciler açısından, öz değerlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesine dönük uygulamalara yer verilmelidir (Şişman, 2004).

Öz değerlendirme süreciyle kurumlar, kuvvetli yönlerini ve açık alanlarını belirler; bunun akabinde, iyileştirme faaliyetlerini başlatıp gelişmeleri sürekli izleyerek planlarını gözden geçirirler. (https://orduarage.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_03)

Bir eğitim kurumunda öz değerlendirme yapmanın faydalarını şöyle sıralayabiliriz (Akan, Yalçın ve Yıldırım,2013).

1. Eğitim öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesi ve mükemmelleştirilmesi amacıyla, geniş kapsamlı bir süreç değerlendirme yapılmasını sağlar
2. Eğitim öğretim sürecinin paydaşları olan öğretmen, öğrenci, yönetici ve veliyi okulun geliştirilmesi sürecine katar.
3. Okul çalışanlarını, kaliteyi yakalama yönünde teşvik eder.
4. Okulların olumlu ve olumsuz yanlarını saptamaya imkân tanır.
5. Eğitim öğretim faaliyetlerinin hangi aşamada olduğunu belirlemeye yarar.
6. Okulların etkililiğini ve verimliliğini arttırmada bir araç olarak işlev görür.
7. Okulların kendilerini karşılaştırmasına fırsat sunar.
8. Okullarda yönetişimi sağlayarak ortak bir dil oluşmasına neden olur.
9. Okulların amaçları doğrultusunda işlerliğini artırır.
10. Okulların iyileşmesi ve gelişmesi adına sürekliliği sağlar.
11. Okulların hedeflere ulaşmak için strateji geliştirmesini sağlar.

Eğitim kurumlarının öz değerlendirmesinin açıklandığı 11 maddeyi değerlendirecek olursak okulların verimliliğinin artmasında okul yöneticilerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Belirlenen öz değerlendirmeyi okul yönetimi gerçekleştirirse kurumun amaçlarına ulaşılmasını kolaylaştıracaktır. Kurum haritası oluşturarak güçlü yanların geliştirilmesi ve zayıf yanlarındaki eksikliklerin giderilmesine çalışılacaktır.

Okul öz değerlendirilmesi hakkında Dünya genelinde yapılan çalışmalar azdır ve yeni çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır (Kyriakides ve Campbell,2004, akt. Bozkuş ve Gündüz,2013). Özellikle ülkemizde bu alanda yapılan çalışmalara çok az rastlanmaktadır (Yılmaz,2004). Avrupa ülkelerinde okul öz değerlendirmesi yaygındır. Janssens ve Amelsyport (2008) incelediği sekiz ülkede öz değerlendirmenin kullanıldığını saptamıştır. Finlandiya’da ise okul öz değerlendirmesi sınıf öğretmenini ve ortamını olumlu etkilemiştir. Demetriou ve Kyriakides (2012) öz değerlendirmenin uygulandığı okullarda öğrenci başarısının arttığını deneylerle kanıtlamıştır (Bozkuş ve Gündüz, 2013).

Ülkemizdeki uygulamalarda öz değerlendirme kişi bazında (öğretmen, yönetici) olup uygulamalarının koordine edilmediği Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilmektedir (MEB,2010). Bunun için ilk olarak yapılandırıcı yaklaşımı ön plana çıkaran

yeni ilköğretim müfredatını uygulamaya başlamış. Daha sonraki süreçte Millî Eğitim Bakanlığı okul öz değerlendirmesinin yapılmaya başlamasına 2010 yılında karar vermiştir.

Bu karara göre; son yıllarda Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan ve yapısal yenilikler arasında sıralanan “İlköğretim Kurumları Standartları” uygulaması önemli bir değerlendirme süreci olarak görülmektedir. İlköğretim kurumları standartları okulda öğrenciye yönelik sunulan her türlü hizmete ilişkin verilerin toplanmasını, analiz edilmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak bir öz değerlendirme sistemi olarak nitelendirilebilir.

İlköğretim kurumları standartları uygulaması bir iç denetim sürecidir. Bu uygulamayla örgüt çalışanlarının kendi performanslarının, örgütün hedeflerine ulaşma derecesinin, örgütün güçlü ve zayıf yönlerinin örgüt çalışanları tarafından belirlenmesi amaçlanmaktadır (Yıldırım,2013).

İlköğretim Kurum Standartları (İKS); Okul Öncesi Kurumları, İlkokullar, Ortaokullar, İmam Hatip Ortaokulları Ve Yatılı Bölge Okullarında uygulanmaktadır. İKS’de okullarımızda eğitim hizmetlerinin niteliğini ortaya koyan bilgiler yer almaktadır.

Kurum standartlarında, eğitim yönetimi, öğrenme öğretim süreçleri ve destek hizmetleri olmak üzere üç standart alandan ve otuz sekiz alt standarttan oluşmaktadır.

İlköğretim Kurum Standartları, okul öncesi ve ilköğretim okullarının durumlarını hangi açılardan geliştirilmesi gerektiğini görmemiz açısından önem arz etmektedir. Bu uygulama sayesinde okullardaki ‘Toplam Kalite Yönetimi’ anlayışı gelişecek, İKS uygulamaları sonuçlarına bağlı olarak kurum kendi eksikliklerini görecektir toplam kalite yönetimi uygulamalarını ona göre geliştirecektir.

Eğitim, üçlü saç ayağından oluştuğunu düşünürsek (okul-aile-öğrenci) okul içindeki uyum ne kadar etkili olursa öğrenci ve aile içindeki yansımaları da olumlu olacaktır. Bu etkenler okulun yapısını ve kültürünü oluşturma da etkilidir. Bunun içindir ki, İlköğretim kurum standartlarının değerlendirmesine öğrenciler, veliler, öğretmenler ve okul yöneticileri katılmaktadır.

Okul kültürünü oluşturan etkenlerden biri de yönetici ve öğretmenlerin uyumu ve bakış açısıdır. İKS sonuçlarına göre kurum daha iyi gözlemlenirse okulun başarısı artacaktır. Bunun içinde yönetici ve öğretmenlerin İKS uygulamalarına ilişkin görüşler alınarak kurumun gelişmesine fayda sağlanır.

Yönetici ve öğretmenlerin yeterliliklerine ilişkin iks çalışmaları eğitim sistemimizin sorunlarını çözmeye farklı bakış açıları bir araya getirerek subjektif bir bakış açısı

sağlamamıza yardımcı olacaktır. Bu alanda İKS uygulamasının etkililiği üzerine çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma, yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinden hareketle İKS uygulamalarının yeterlilikleri, uygulama süreci ve öğretmen, yönetici görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır.

1.2 Problem Cümlesi

Denizli ili, Serinhisar ilçesinde çalışan yönetici ve öğretmenlerin ilköğretim kurum standartları hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.3 Alt Problemler

1. İKS hakkında yönetici ve öğretmenlerin genel olarak düşünceleri nelerdir?
2. Okul yöneticilerine göre İKS uygulamasının okul yönetimi üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?
3. Öğretmenlere göre İKS uygulamasının okul üzerindeki etkileri nelerdir?
4. İKS uygulamalarının ilişkin öğretmen ve yöneticilerin düşüncelerinde ki farklı yönler nelerdir?
5. İKS uygulamalarına ilişkin öneriler nelerdir?

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilköğretim ve okul öncesi kurumlarında uygulanan İKS çalışmalarına ilişkin Denizli İli, Serinhisar İlçesi'nde ki yönetici ve öğretmen görüşlerini değerlendirmektir.

Araştırma da cevap arana temel soru şöyledir:

- İKS uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?

1.5 Araştırmanın Önemi

İKS uygulamaları okulun bütününe görmemiz açısından önemlidir. İKS uygulamalarının amacına ulaşması için yönetici, öğretmen, veli, öğrenci uyumu ve ortak çalışması dikkate alınmalıdır.

Bu araştırma da İKS uygulaması hakkında okul müdürlerinin ve öğretmenlerinin görüşlerini yansıtması bakımından önemlidir.

Bu alandaki araştırma ile okul kültürünün ve güven ortamının oluşturulması açısından da dikkat edilmesi gereken bir husustur.

Bu araştırmanın bu alanda yapılacak çalışmalara yön göstermesi, yeni tartışmalara zemin hazırlayacak ve İKS uygulamalarına ışık tutması beklenmektedir.

1.6 Araştırmanın Sayıtları

1. Seçilen araştırma yöntemi, İlköğretim Kurum Standartlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerini ölçebilecek şekildedir.
2. Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenler, kendileri ile yapılan görüşmede gerçek durumları yansıtacak şekilde cevap vermişlerdir.
3. Kaynaklardan sağlanan bilgiler gerçeği yansıtmaktadır.

1.7 Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma Denizli ili, Serinhisar İlçesi'nde bulunan ilkokul ve okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmen görüşleri ile sınırlandırılmıştır.
2. Anketin uygulandığı zaman dilimi olarak, 2017-2018 eğitim- öğretim yılı ile sınırlıdır.
3. Araştırmacıdan, yöneticilerden, öğretmenlerden ve araştırma ortamından kaynaklanabilecek kontrol dışı faktörler ile sınırlıdır.

1.8 Tanımlar

Bu bölümde araştırmada kullanılan bazı kavramların tanımları yapılmaktadır.

Okul Yöneticisi : Okul Öncesi Kurumları, İlkokullar, Ortaokullar, İmam Hatip Ortaokullarında eğitim öğretim etkinliklerini yerine getiren müdür ve müdür yardımcıları okul yöneticisidir.

Öğretmen : Okul Öncesi Kurumları, İlkokullar, Ortaokullar, İmam Hatip Ortaokullarında kendi sınıfı olan ve derslere katılan eğitimcilerdir.

İlköğretim Kurum Standartları (İKS): iks uygulaması okullarımızın belirlenen alanlardaki mevcut durumlarının tespit edilmesi, olması gereken durum ile farkın ortaya konulması ve davranışlarda okullarımızın hedeflenen niteliklere sahip olması ve ulaşılması amacıyla gerek duyulan geliştirici faaliyetlere kaynak oluşturması için yapılan çalışmalardır. (MEB;2010)

Değerlendirme: Ölçme sonuçlarını uygun ölçütlerle karşılaştırmak yoluyla bazı değer yargılarına ulaşmaktır.

Öz değerlendirme: Birey, ekip ya da kurumların, kendi kendilerini belirli yöntem ve teknikler kullanarak belirli kriter ve göstergeler doğrultusunda, değerlendirmeleri olarak tanımlanır (Uçar ve Öztürk, 2010)

1.9 Kısaltmalar

İlköğretim Kurum Standartları : İKS

Milli Eğitim Bakanlığı : MEB

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYAZIN TARAMASI

Bu bölümde İlköğretim Kurum Standartları ile ilgili tanımlar yapılarak, uygulamaları hakkında bilgilendirmeler yapılacaktır. İlköğretim kurumlarındaki yönetici ve öğretmenlerin görev ve sorumlulukları ile ilgili genel açıklamalarda bulunulacaktır.

2.1. İlköğretim Kurum Standartları

Toplumların en önemli görevlerinden biri de gelecek nesiller için çağın gereksinimlerine uygun eğitim sistemini oluşturmaktır. Bu sistem oluşturulurken toplumun tamamı göz önüne alınmalı, ülkenin çıkarları ve olanakları doğrultusunda hareket edilmelidir. Gelişme yolunda olan toplumlar, yetişmekte olan yeni kuşaklara kazandırmayı öngördüğü davranışları rastlantılara ve kültürlenmenin gelişi güzel etkilerini bırakılamaz (Çelenk,2001, s.2).

Buradan da anlaşılacağı gibi bireylere kazandırılacak davranışlar gelişi güzel olmamalı örgütlerin amaçları içinde yer almalıdır. Barnard'a göre, bir örgütün var olabilmesi için üç temel öge zorunludur. Bunlar; birbirleriyle iletişimde bulunacak bireyler, amaçların gerçekleştirilmesinde katkıda bulunma isteği ve gerçekleştirilmesi gereken ortak amaçtır (Aydın,1994, s.14).

Örgütlerin yaşamlarını sürdürmelerini etkileyen en önemli etkenlerden birisi de bireylerin amaca katkıda bulunma istekleridir. Etkililik ve yeterlilik, bir örgütün var oluşu ve yaşayışı için zorunlu özelliklerdir. Etkililik ve yeterliliğin, önemi isteklilik üzerindeki etkisinden kaynaklanır. İsteklilik, amacın gerçekleşmesine ilişkin bir inancı gerektirir. Etkililik azaldığında, yani örgütün amaçlarını gerçekleştirme derecesi düştüğünde isteklilik azalır. Aynı şekilde, yeterlilik azaldığında, yani örgütün bireylerin gereksinimlerini karşılayabilme derecesi düştüğünde de isteklilik azalır(Tanrıögen,1988,s.2 akt.Akyazı2006).

Örgütsel etkililik ve yeterlilik, bireylerin ortak amacın gerçekleşmesine katkıda bulunmaya istekli olmalarına, isteklilik de gösterilen çaba sonucunda elde edilen doyuma bağlıdır (Aydın,1994, s.15).

Kısaca söylemek gerekirse, kurumların yönetiminin esası ortak amacın gerçekleşmesi için belirlenen alanlardaki mevcut durumların etkililiğinin tespit edilmesi,

eldeki maddi ve manevi kaynakların etkin ve yeterli kullanılması gerekmektedir. Böylece kurumlarda belirlenen amaçlar gerçekleşmiş olacaktır.

Bu amaçları kurumların gerçekleştirip gerçekleştirmediklerini anlamak ve için İlköğretim Kurum Standartları(İKS) geliştirilmiştir. İKS; okullarımızın belirlenen alanlardaki mevcut durumlarının tespit edilmesi, olması gereken durum ile farkın ortaya konulması ve devamında okullarımızın hedeflenen niteliklere ulaştırılması amacıyla okul, ilçe, il ve merkez düzeyde gerek duyulan geliştirici faaliyetlere kaynak oluşturabilmesi amacıyla yapılan bir çalışmadır (MEB, 2010).

İKS ile kurumlar, yeterlilik ve eksikliklerini belirleyeceklerdir. Kurumlar bu sayede kendi öz değerlendirmelerini yaparak mevcut durumlarını görebilecekler ve geliştirilmesi gereken yönlerini belirleyebileceklerdir. Okul yöneticileri bu sayede yönetim alanında yeni bakış açıları getireceklerdir. Ayrıca okulların kendini değerlendirmesi güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmesi açısından önem arz etmektedir. Böylelikle okullar kendi durumlarını doğru tespit edecekler ve çözüm için en önemli adımı oluşturacaklardır.

İKS uygulaması kurumların gelişimi açısından önem arz etmektedir. Bu sayede kurumlar kendilerini geliştirecek ve farklı eğitim anlayışlarını okul ortamına yayabileceklerdir. Okullar kendi vizyon ve misyonlarının amaca uygunluğunu daha rahat belirleme olanağı bulacaktır. İKS sayesinde okullarımıza gelen geri dönütlerle hizmet verdiği kişilerin beklentilerini daha iyi anlama olanağı bulacaklardır.

İKS sisteminin tarihi sürecine baktığımızda; oluşum çalışmalarının Kasım 2007'de başlayıp pilot uygulaması yapıldıktan sonra MEB-2010 ilköğretim kurumları uygulama yönergesi yayınlandıktan sonra uygulama başlamıştır.

İKS; okulöncesi kurumları, İlkokullar, Ortaokullar, İmam hatip Ortaokulları ve yatılı bölge okullarında uygulanmaktadır. Okulda çocuğa yönelik sunulan her türlü hizmete ilişkin verilen Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm ilköğretim okulları ile ilçe, il ve merkezi düzeyde MEBBİS dahilinde e-okul destekli bir yazılım aracılığıyla toplanmasını, analiz edilmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak bir iç denetim ve öz değerlendirme sistemidir (MEB, 2010:4).

İKS geliştirme sürecinin, Müfredat Laboratuvar Okulları (MLO) ve planlı okul gelişimi ve öğrenci merkezli eğitim, öğretmen yeterlikleri, okul temelli mesleki gelişim, okulda performans yönetimi, toplam kalite yönetimi(TKY), eğitimde kalite ödülü ve çocuk dostu okul çalışmaları esas alınarak hazırlandığı belirtilmektedir. Çalışma İlköğretim Genel Müdürlüğü, UNİCEF ve Eğitim Danışmanlığı ve Uzmanlık Hizmetleri (EDUSER)

Danışmanlık temsilcileri ve uzmanlarından oluşan bir teknik çalışma grubu tarafından yürütülmüştür (Şahin ve Çeper,2013).

2.2 İlköğretim Kurum Standartlarının İlkeleri

İKS'nin her şeyden önce, çocuk haklarının, çağdaş eğitim ve gelişimsel yaklaşımın uygulamaya yansıtılmasına aracılık etmesi öngörülmüştür. Bu nedenle de temel odağı ve merkezi çocuktur. İçeriksel olarak toplumsal cinsiyete, dezavantajlı çocukların eğitim ve gelişim hakları ile uygulamalarına duyarlıdır. Yararlanılan ulusal çalışmalar arasında “Planlı Okul Gelişim Modeli”, “Öğrenci Merkezli Eğitim”, “Okul Temelli Mesleki Gelişim Modeli”, “Okulda Performans Yönetimi”, “Toplam Kalite Yönetimi”, “Eğitimde Stratejik Planlama” olarak sayılabilir. İKS tüm bu çalışmaları bütünlük olarak kapsayan ve okul uygulamalarıyla somut ilişkilerini kuran bir şemsiyedir. Okula çocuktan doğru bakarak hizmet alımı ve hizmet sunumu arasında bütünlük bir katalizör olarak kurgulanmıştır (MEB,2010).

İKS'nin içeriğinde öğrenci için “çocuk” kelimesi kullanılmaktadır. Çünkü standartlar açısından “çocukluk” öğrencinin temel gerçeğidir. Öğretmenler okullarda; Öğrenmesi, gelişmesi için yardım edilenin; Başarılı-başarısız olarak nitelendirilenin; Bugünkü ve gelecek yaşamı için beceriler kazandırılanın; Öğrenme gücüyle yaşayanın bazen de bir nedenle okulda incinenin, aslında bir çocuk olduğu hiç unutulmamalıdır. Bu noktadan hareketle; İKS'de, öğrenciden bahsederken, çoğunlukla “çocuk” öznesi kullanılmaktadır.

İlköğretim Kurum Standartları'nın ilkelerini maddeleştirirsek içerik ve kurumsal olarak şöyle sıralayabiliriz.

1. Çocukların daha nitelikli öğrenim görmelerini ve sağlıklı gelişimlerinin sağlanması açısından çocuk odaklı yaklaşımı ve çocuğun yüksek yararını benimsemiştir.
2. İKS, ilköğretimin genel amaç ve hedeflerinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenmesi için gerekli olan gösterge ve ölçütleri sunmaktadır.
3. İKS'nin temel hedefi sağlık, eğitim, istihdam, ekonomik faaliyetler ve her seviyedeki karar alma mekanizmaları çerçevesinde, kadın ile erkek arasındaki farklılıkları azaltmaktır.
4. İKS dezavantajlı çocukların eğitim ve gelişim haklarına duyarlıdır. (dezavantajlı çocuklar; engelli, çalışan, sokakta çalışan ve/veya yaşayan, yoksul, sosyal ve/veya

ruhsal sorunları olan, okula devam etmede güçlük yaşayan çocuklar, cinsiyet ayrımcılığı riski altındaki kız çocukları, kanunla ilişkili çocuklar, mülteci, ilticacı, sığınmacı çocuklar, çeşitli nedenlerle resmi koruma altına alınma ihtiyacı içinde olan çocuklar gibi dezavantajlı durumda ve risk altındaki çocuklardır.

5. İKS'nin eğitim anlayışında tarafsız, şeffaf ve gelişimlere açık olmak yer almaktadır.
6. Eğitimde niteliği artırmaya yönelik geçmiş ve mevcut çalışmalardan yararlanmak İKS hak temelli anlayış bağlamında, çocuğun gördüğü öğrenimin niteliğini artırmaya yönelik tüm çalışmalardan yararlanılarak hazırlanmıştır.
7. İKS verilerini öz değerlendirme anlayışıyla okulun sürekli gelişimi için kullanmak İlköğretim kurumlarının mevcut durumlarını kapsamlı, düzenli, sistematik ve istekli olarak belirlemeleri ve geliştirmeleri için İKS'yi bir öz değerlendirme aracı olarak kullanmaları beklenmektedir. İKS öz değerlendirme sürecinde, ilköğretim kurumlarının kendi ihtiyaç, istek, beklenti ve sorunlarını saptamaları, çözümlenmeleri ve çözüm yolları üretip uygulamaları; uygulamalarını izleyip değerlendirmeleri beklenilmektedir.
8. İKS verilerini okullar arası rekabet yerine, okulun kendi içinde bu standartlara erişimini hedefleyen bir yaklaşımla kullanmak olarak kullanmayı amaçlamaktadır.
9. İKS verilerini okulun denetiminde esas alınacak bir ödül ya da ceza aracı olarak görmemek, okulu geliştirmenin, desteklemenin ve rehberlik etmenin bir aracı olarak kullanmak Okullara idari ve tedarik desteği sağlamakla görevli birimler gibi, okulları denetleyen birimler için de İKS, bir tür ödül ve ceza aracı değildir.
10. İKS verilerini okul, ilçe, il ve Bakanlık Merkez Teşkilatı düzeyinde durum saptama, ihtiyaçları belirleme, planlama, kaynakları yönlendirme, izleme-değerlendirme, rehberlik ve danışma süreçlerinde operasyonla bir araç olarak kullanmayı amaçlamaktadır.

2.3 İlköğretim Kurum Standartlarının Standart Alanı Standart Ve Alt Standartları

İlköğretim kurum standartları yer alan standart, alt standart ifadelerine dikkat edildiğinde her birinin birbiri ile ilişkili olduğu ve konuların istendik davranışların kazanıp kazanmadıkları, uygulanıp uygulanmadıkları yönünde olduğudur.

İKS'nin standart alanı; Eğitim Yönetimi, Öğrenme ve Öğretim Süreçleri ve Destek Hizmetleri olmak üzere üç başlıkta toplanmaktadır. Bu standart alanlarda toplam on iki standart ve 43 alt standart yer almaktadır. Birde örtük alt standart adı altında okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, demokratik okul hizmetleri, okulun toplumsal cinsiyete

duyarlılığı ve okulda dezavantajlı çocukların eğitimi konuları yer almaktadır. Bu kavramları Millî Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı 2010 tarihli tanımlarını incelemek gerekirse,

2.3.1. Standart Alan:

İlköğretim kurumlarındaki temel hizmet sürecine göre oluşturulmuştur. Konu ve içeriklerine göre oluşturulan standart alanları üç grupta toplayabiliriz.

1. Eğitim Yönetimi
2. Öğrenme ve Öğretim
3. Destek Hizmetleri

2.3.2. Standart:

İlköğretim kurumlarında eğitim yönetiminin, öğrenme ve öğretme süreçlerinin ve destek hizmet alanlarının her birini oluşturan öğelerin Millî Eğitim Bakanlığı politikaları, çocuk hakları ve çocuğun yüksek yararına uygunluğunu değerlendirmek için belirlenmiş ölçütlerdir(MEB,2010). İKS'ye göre on iki standart bulunmaktadır. Bu standartlar;

1. Eğitim ve yönetimde; beş standart
2. Öğrenme ve öğretimde; üç standart
3. Destek hizmetlerinde; dört standart

2.3.3. Alt Standart:

Standarttaki maddeler öğrenim kurumlarında var olan ve uygulanan amaçlar doğrultusundaki hedeflere ilişkin sorulardır. Alt standartta bulunduğu standarda bağlı olarak öğrenim kurumundaki uygulanırlığı ile ilgili bir durumu açıklamaktadır.

2.3.4. Örtük Standart:

İKS; eğitim yönetimi, öğrenme öğretme süreçleri, destek hizmetleri standart alanı ve onlara bağlı olan dokuz standart dışında çapraz gruplamalarla elde edilen farklı standartlar ve bunlarla ilgili değerlendirme verileri sunar. Bu yöntemle standart alanlarla doğrudan ifade edilemeyen, ancak alt standartlarla yapılacak yeni gruplamalarla

birbirleriyle tematik olarak ilişkilendirilebilecektir. Bunlarla toplanan verilerden çaprazlama yeni veriler elde edilebilmektedir. Örtük standart olarak ifade edilen bu durum okullara kendilerini değerlendirmede hem daha kapsamlı içerik ve zengin veri hem de görünür standartlara ilişkin verileri kontrol olanağı sunar (MEB ve UNİCEF, 2015).

1. Demokratik okul iklimi standardında sekiz alt standart,
2. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri standardının altı alt standardı,
3. Toplumsal cinsiyetle duyarlılık standardının dört alt standardı,
4. Dezavantajlı çocuk eğitimi standardının altı alt standardı bulunmaktadır.

Örtük standartlarda içeriksel olarak sosyal ve ahlaki değerlerle ilişkili konular yer almaktadır onun için diğer standart alanlarla ilişkilendirilmiştir.

2.4 Kurum Standartlarının Ölçme Değerlendirme Modeli

2.4.1 Standardın Kanıt Tabanı:

İlköğretim okulları için kanıt, sistematik ve kontrol edilebilir yöntemlerle hizmet açısından kritik kaynaklardan elde edilmiş veri ve bulguların yine sistematik ve kontrol edilebilir ölçütlere göre işlenerek bilgiye dönüştürülmüş halidir.

İlköğretim okulları bu sonuçları değerlendirerek kurum hakkında bilgi sahibi olur. İKS'nin kanıt tabanı:

1. Okulun her alt standardındaki mevcut duruma göre kanıtlar;
2. Okulun söz konusu alt standardındaki mevcut durumunu yansıtan kanıtlara dayalı olarak elde edilen performans kanıtları;
3. Okulda söz konusu alt uygulamaları ve sonuçları hakkındaki okul aktörlerinin algılarına dair kanıtlardan oluşmaktadır (MEB; 2010).

2.4.2 Kurum Standartları Sistemi Veri Türleri

Kurum standartlarında üç standart alanındaki yaklaşımlara bağlı olarak okullardaki mevcut işleyişi dahilinde belli uygulamalar ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir. Okuldaki öz değerlendirmesinden beklenen bulgularla mevcut durum girdileri, alt standardı karşılama düzeyi ve algısal yarar düzeyi veri türlerini oluşturmaktadır.

2.5 Kurum Standartlarının İçeriği:

İKS; “Eğitim Yönetimi”, “Öğrenme ve Öğretme Süreçleri” ve “Destek Hizmetler” olmak üzere üç standart alandan oluşmaktadır. Bu standart alanları incelediğimizde ilköğretim okullarında kaliteyi artırma ve ülke çapında bir standartlaşma sağlama çalışması ve ilköğretim okullarının belirlenen standartların neresinde olduğuna ilişkin veriler sağlanması bakımından oldukça önemlidir. Bu noktada standart alanları incelediğimizde;

2.5.1 Eğitim Yönetimi:

Milli Eğitim temel kanununda belirlenen amaç ve hedeflerle, eğitim kurumlarının amaç ve hedefleri ile uygulamaları doğrudan ilişkilidir. Her ilişki arasındaki tutarlılık önemlidir. Bu tutarlılığı sağlama, sadece okulda uygulanan eğitim öğretim içeriği ile değil, okulun ortamı yönetim koşulları ile de ilgilidir.

Eğitim yönetim alanı okul bazında (MEB ve UNİCEF,2015);

- Okulun gelişimini ve bunun için etkili strateji planlamayı
- Okul çalışanlarının mesleki gelişimi,
- Okul çalışanlarının ve öğrencilerin okula uyumu, bağlılık ve motivasyonlarının artırılması, mahremiyet haklarının korunması,
- Çocukların akademik başarıları gelişimlerinin etkili şekilde yönetilmesi,
- Bir yönetim aracı olarak e-okul sisteminin etkin kullanımı,
- Okulun kayıt kabul alanındaki tüm çocukların erişim ve devamlarını sağlanmasını temel almaktadır.

Bu maddeler kapsamında eğitim yönetimi alanında yer alan standart ve alt standartlar oluşturulmuştur. Bu uygulamalar ile eğitim yönetimi alanında öz değerlendirme beklenmektedir.

Eğitim yönetimi standart alanında yer alan beş standart ve bu standartlara ait alt standartlar tabloda düzenlenmiştir.

Tablo 2.1 **STANDART ALANI 1: EĞİTİM YÖNETİMİ**

Standart 1.1: OKULDA ETKİLİ BİR YÖNETİMİN SAĞLANMASINA YÖNELİK STRATEJİK PLANLAMA UYGULAMALARI GERÇEKLEŞTİRİLİR.
Alt Standart 1.1.1. Okul Gelişimi: Okulda, etkili bir okul gelişim planlaması yapılır, uygulanır ve sürekli geliştirilir.
Standart 1.2: OKUL, PERSONELİN MESLEKİ GELİŞİMLERİNİ DESTEKLEYECEK, PAYDAŞLARIN KATILIMINI SAĞLAYACAK, ÖZEL BİLGİLERİN GİZLİLİĞİNİ KORUYACAK VE ÇOCUKLARIN AKADEMİK BAŞARISINI SAĞLAYACAK ŞEKİLDE YÖNETİLİR.
Alt Standart 1.2.1. Personelin Mesleki Gelişimini Değerlendirme Çalışmaları: Personel, mesleki yeterliklerini belirlemeye ilişkin öz değerlendirmelerine ek olarak meslektaş, yönetici, çocuk ve veli görüşlerinden yararlanır
Alt Standart 1.2.2. Mesleki Gelişim Etkinlikleri: Okul personeli, mesleki gelişimlerini çağdaş yaklaşımlar ve çocukların ihtiyaçları doğrultusunda sürdürür.
Alt Standart 1.2.3. Öğretmenlerin Okul Yönetimine Katılımı: Öğretmenlerin okul yönetim sürecine etkin katılımı sağlanır.
Alt Standart 1.2.4. Çocukların Okul Yönetimine Katılımı: Çocukların okul yönetim sürecine etkin katılımı ile görüşlerini, eleştirileri ve açıklamaları için uygun mekanizmalar vardır ve bunlar çocuklar tarafından aktif olarak kullanılmaktadırlar.
Alt Standart 1.2.5. Velilerin Okul Yönetimine Katılımı: Velilerin okul yönetim sürecine etkin katılımı sağlanır.
Alt Standart 1.2.6. Oryantasyon Etkinlikleri: Okula yeni gelen çocuklar, veliler ve okul çalışanları için tanıtım ve bilgilendirme (oryantasyon) faaliyetleri yapılır.
Alt Standart 1.2.7. Çocuklara ve Okul Personeline Yönelik Motivasyon Artırıcı Çalışmalar: Okul yönetimi çocukları ve okul personelinin motive edici çalışmalar yapar.
Alt Standart 1.2.8. Özel Bilgilerin Gizliliği: Okulda çocukların, velilerin ve personelin özel bilgilerinin hizmete ve/veya kişiye özel gizliliği korunur.
Alt Standart 1.2.9. Çocuğun Akademik Başarısı: Okul, çocuğun hedefleri doğrultusunda akademik başarısının geliştirilmesi sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
STANDART 1.3. OKUL YÖNETİM SÜREÇLERİNDE BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNDEN YARARLANILIR
Alt Standart 1.3.1. E-okul Kullanımı: Okul, eğitim-öğretim ve yönetim süreçlerinde e-okul sistemini etkili kullanır.
STANDART 1.4. OKULUN KAYIT KABUL ALANINDAKİ 6-14 YAŞ GRUBU TÜM ÇOCUKLARIN EĞİTİME KOŞULSUZ ERİŞİMLERİ SAĞLANIR.
Alt Standart 1.4.1. Nüfusa Kayıtlı Olan ve Okulun Kayıt Kabul Alanındaki 6-14 Yaş Grubu Tüm Çocukların Tespiti ve Kayıt Edilmesi: Okul, kayıt kabul alanındaki nüfusa kayıtlı 6-14 yaş arası tüm çocukları kaydeder.

Alt Standart 1.4.2. Nüfusa Kayıtlı Olmayan ve Okulun Kayıt Kabul Alanındaki 6–14 Yaş Grubu   Tüm Çocukların Tespiti ve Kayıt Edilmesi: Okul, kayıt kabul alanındaki nüfusa kayıtlı olmayan 6-14 yaş arası kız ve erkek tüm çocukları kaydeder.
STANDART 1.5. OKULA KAYITLI TÜM ÇOCUKLARIN EĞİTİME DEVAMLARI SAĞLANIR.
Alt Standart 1.5.1. Okula Kayıtlı Tüm Çocukların Devam Durumlarının İzlenmesi: Okul, kayıtlı kız, erkek tüm çocukların eğitime devamlarını sağlar.

Not : Tablo ilköğretim kurumları sisteminin veri tabanından bakılarak oluşturuldu.

2.5.2 Öğrenme Ve Öğretim Süreçleri:

Eğitim sistemimiz öğrenci merkezli eğitim anlayışını benimsemektedir. Böylece öğrenme ve öğretim süreçleri de ona göre şekillenecektir. Eğitim ortamında çocuklarımıza kazandırılacak kazanımlara ne denli ulaşıldığını İKS'nin bu basamağında öz değerlendirme yaparak anlayabileceğiz.

Öğrenme öğretme süreçlerinin etkililiği çocuklarımızın hazırbulunuşluk düzeylerini belirlenen hedef ve davranışlarla geliştirmek etkin öğrenmeyi sağlayarak kalıcılığı sağlamak eğitim sisteminin temelini oluşturmaktadır.

Öğretim kurumlarında iks ile hedeflerin ne kadarın ulaşıldığını ne kadarının da ulaşılmadığını görebiliriz. Öğrenci merkezli eğitimdeki ulaşılması gereken hedeflere baktığımızda;

- Yaratıcı Düşünce,
- Eleştirel Düşünce,
- İletişim Kurma,
- Araştırma,
- Karar Verme,
- Problem Çözme,
- Girişimcilik,
- Bilgi Teknolojilerini Kullanma,
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma

Olarak belirlenen hedeflerdir. Bu kapsamda oluşturulan standart ve alt standartlar tablo ile belirtilecek olursa;

Tablo 2.2 STANDART ALAN 2: ÖĞRENME ÖĞRETİM SÜREÇLERİ

STANDART 2.1. SINIF İÇİ UYGULAMALARI İLE TÜM ÇOCUKLARIN GELİŞİMLERİ DESTEKLENİR.
Alt Standart 2.1.1. Çocukların Gelişim ve Öğrenme İhtiyaçlarını Belirleme: Öğrenme süreci planlanmadan önce çocukların gelişim ve öğrenme ihtiyaçları ile bireysel özelliklerini tanımaya yönelik değerlendirme çalışmaları yapılır.
Alt Standart 2.1.2. Sınıfta Öğrenme Etkinlikleri: Sınıf içi öğrenme etkinlikleri çocukların özelliklerine ve öğrenme ihtiyaçlarına göre planlanır ve bu etkinlikler program kazanımlarını destekler.
Alt Standart 2.1.3. Çocukta Çevre Bilincinin Geliştirilmesi: Okul, çocuklarda çevre bilincinin gelişimini destekler.
Alt Standart 2.1.4. Öğrenme Materyalleri: Öğrenme materyalleri (BIT materyalleri dışında) çocuğun sürece katılımını ve öğrenme becerilerini destekleyecek şekilde kullanılır.
Alt Standart 2.1.5. Bilgi, İletişim ve Eğitim Teknolojileri: Eğitim teknolojileri çocuğun sürece katılımını ve öğrenme becerilerini destekleyecek şekilde kullanılır.
Alt Standart 2.1.6. Ölçme-Değerlendirme: Ölçme değerlendirme uygulamaları, program amaç ve kazanımları ile çocukların bireysel özellikleri dikkate alınarak planlanır ve sonuçları çocukların gelişimlerini destekleyecek şekilde kullanılır.
Alt Standart 2.1.7. Eğitsel Rehberlik Faaliyetleri: Okul çocuklara, eğitsel rehberlik hizmetleri sunar.
Alt Standart 2.1.8. Kaynaştırma Eğitimi Uygulamaları: Özel eğitime gereksinimi olan çocukların eğitim-öğretim süreçlerine uyum ve katılımları okuldaki kaynaştırma eğitim uygulamaları ile desteklenir.
STANDART 2.2. OKUL İÇİ UYGULAMALAR İLE TÜM ÇOCUKLARIN GELİŞİMLERİ VE ÜST EĞİTİME, MESLEĞE, HAYATA YÖNELMELERİ DESTEKLENİR.
Alt Standart 2.2.1. Sosyal, Sanatsal, Kültürel, Sportif Etkinlikler: Okul; sosyal, sanatsal, kültürel, sportif etkinlik olanaklarını artırır ve çocukların bu etkinliklere katılımlarını destekler.
Alt Standart 2.2.2. Mesleki Rehberlik ve Yönlendirme: Okul, üst öğrenime ve mesleki gelişim süreçlerinde çocuklara danışmanlık eder ve kariyer bilinçlerinin gelişmesine katkıda bulunur.
Alt Standart 2.2.3. Eğitim-Öğretim Mekânları ve Olanakları: Okuldaki eğitim-öğretim mekânlarının çeşitliliği ve olanakları, çocukların öğrenme ve gelişim ihtiyaçlarını karşılamaya uygundur.
STANDART 2.3. OKUL ÇEVRE İLE İŞ BİRLİĞİ YAPARAK EĞİTİM-ÖĞRETİMİN GELİŞMESİNİ VE OKULUN TOPLUMLA BÜTÜNLEŞMESİNİ DESTEKLER.
Alt Standart 2.3.1. Okulun Eğitim-Öğretim İçin Çevredeki Olanaklardan Yararlanması: Okul, çevre olanaklarından yararlanarak kurduğu iş birlikleri ile eğitim-öğretimi geliştirir.
Alt Standart 2.3.2. Okulun Olanaklarının Çevre Tarafından Kullanılması: Okul, olanaklarını çevrenin kullanımına sunarak okul ve çevre bütünleşmesini sağlayıp, çocuğun çevresinin eğitimini destekler.

Not : Tablo ilköğretim kurumları sisteminin veri tabanından bakılarak oluşturuldu.

2.5.3 Destek Hizmetler (Güvenlik, Sağlık, Beslenme Ve Temizlik)

Eğitim ortamının sağlıklı ve güvenli olması hem çocuklar hem de eğitim çalışanları için önem arz etmektedir. Eğitim kurumlarındaki bireyin hem psikolojik hem de fiziksel yönden kendini güvende hissetmesi öğrenme ve öğretmeyi kolaylaştıran bir etmendir. Maslow'un ihtiyaç piramidini düşünecek olursak temel ihtiyaçlar karşılanmadan bir üst basamağa ilerlemek ve kendini gerçekleştirmek imkansızdır.

Eğitim kurumunda çalışan ve öğrenim gören bireylerin okul ortamında güvenliğini sağlamak için ortak katılım gerekmektedir. Bireylerin bu katılımı kendi istek ve görüşleriyle güçlenecektir. İks'deki bu alandaki standartlar kurumun öz değerlendirme yaparak iyileşmesini sağlayacaktır.

Destek Hizmetleri Standart Alanı, güvenlik, sağlık, beslenme ve temizlik uygulamalarına dayalı olarak okul öncesi eğitim ve ilköğretim okullarının (İKS Kılavuz);

- Okulun fiziki koşulları, yakın çevresi, acil ve riskli durumlara yönelik hazırlık önlemleri, servis araçları ve okul pansiyonları olarak güvenliği;
- Okuldaki kişisel rehberlik, psikososyal destek, şiddet ve istismarı önleme açısından psikososyal ortamın güvenliği,
- Okul pansiyonlarında beslenme ve ara öğün uygulamaları olarak sağlık beslenme hizmetleri,

Okul binasının temizlik bakım yönünden uygunluğu bunların sonuçları itibariyle okul ortamının durumunu değerlendirmeye yönelik standart alanıdır. Bu kapsamda değerlendirilecek olan standart ve alt standartları tablo ile belirtecek olursak;

Tablo 2. 3 **STANDART ALANI 3: DESTEK HİZMETLERİ (GÜVENLİK, SAĞLIK, BESLENME VE TEMİZLİK)**

STANDART 3.1. OKULDA GÜVENLİ VE UYGUN BİR FİZİKSEL ORTAM SAĞLANMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR YÜRÜTÜLÜR.
Alt Standart 3.1.1. Okulda Fiziki Güvenlik: Okul mekânları güvenlidir.
Alt Standart 3.1.2. Okul Yakın Çevresinin Güvenliği: Okulun yakın çevresi güvenlidir.
Alt Standart 3.1.3. Acil ve Riskli Durumlarda Güvenlik: Okulun acil ve riskli durumlar için planlama ve düzenlemeleri vardır.
Alt Standart 3.1.4. Okul Öğrenci Servis Araçları Hizmetleri: Okul servis araçlarında güvenlik önlemleri alınır.
Alt Standart 3.1.5. YİBO Pansiyon Mekânlarının Güvenliği: YİBO' nun pansiyon mekânları güvenlidir.
Alt Standart 3.1.6. YİBO'da Pansiyon Mekânlarının Fiziksel Uygunluğu: YİBO' daki barınma mekânları ve donanım, çocukların sayısına, gelişimsel özelliklerine ve psikososyal ihtiyaçlarına uygundur.
STANDART 3.2. OKULDA SAĞLIKLI VE GÜVENLİ BİR PSİKOSOSYAL ORTAM

SAĞLANMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR YÜRÜTÜLÜR
Alt Standart 3.2.1. Kişisel Rehberlik ve Psikososyal Destek Hizmetleri: Çocukların sağlıklı gelişimleri için psikolojik ve sosyal destek uygulamaları yürütülür.
Alt Standart 3.2.2. Okul ve Yakın Çevresinde Şiddet ve İstismarı Önlemeye Yönelik Uygulamalar: Okul ve yakın çevresinde şiddet ve istismarı önlemeye yönelik tedbirler alınır.
STANDART 3.3. OKULDA ÇOCUKLARA İHTİYAÇLARINA UYGUN, DESTEKLEYİCİ SAĞLIK VE BESLENME HİZMETLERİ VERİLİR.
Alt Standart 3.3.1. Okulda Sağlık Hizmetleri: Çocukların sağlıklı gelişimlerini takip etme, destekleme ve geliştirmeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri yürütülür.
Alt Standart 3.3.2. Okul Beslenme Hizmetleri: Okulda sunulan yiyecekler ve içme suyu çocuklar için sağlıklı ve yeterlidir.
Alt Standart 3.3.3. YİBO' da Ara Öğün Beslenme Uygulamaları: YİBO' da çocuklara öğün aralarında ve akşam yemeği sonrasında uygun gıdalar sağlanır.
STANDART 3.4. OKULDA SAĞLIĞA UYGUN TEMİZLİK HİZMETLERİ VERİLİR.
Alt Standart 3.4.1. Okul Temizlik Hizmetleri: Okuldaki temizlik hizmetleri sağlık kurallarına uygun şekilde yürütülür.
Alt Standart 3.4.2. Okul Tuvaletlerinin Sağlığa Uygunluğu: Okul tuvaletleri temiz ve sağlığa uygundur.
Alt Standart 3.4.3. YİBO' da Yatakhanelerin Sağlığa Uygunluğu ve Temizliği: Çocukların yatakhaneleri temizdir, sağlıklı uyumalarını sağlayacak şekilde düzenlenir.
Alt Standart 3.4.4. YİBO' da Banyoların sağlığa uygunluğu ve temizliği: YİBO'ların banyoları temizdir, çocukların sağlıklı yıkanma ihtiyaçlarını karşılar.
Alt Standart 3.4.5. YİBO' da Kişisel Temizlik ve Bakım Uygulamaları: YİBO' da çocukların kişisel temizlik ve bakımları sağlanır.

Not : Tablo ilköğretim kurumları sisteminin veri tabanından bakılarak oluşturuldu.

2.5.4 Örtük Standartlar:

İKS 'de üç standart alanın alt standartlarının çaprazlama olarak elde edilen yeni veriler doğrultusunda oluşan bölümdür. Örtük standartları içeriksel olarak dikkat ettiğimizde konuların sosyal ve moral değerlerle ilişkileri nedeniyle elde edilen bulguların tarafsızlık ilkelerine ters düşmekte olduğu açıktır.

Bu nedenle eğitim, yönetim ve destek hizmetler gibi ana alanlardan bazı alt standartla, içerik ve veri olarak oluşturdukları ilişkilerle örtük standartları oluşturmuştur. Böylece okullara kendilerini oldukça gerçekçi biçimde değerlendirmelerinde daha zengin, daha gerçekçi bilgiler sunma olanağı sunmuştur (MEB; 2010).

Örtük standartlar, öz değerlendirmede;

- Toplanan okullar arası verilerin birbiri ile ilişkileri ve bu ilişkilerin anlamlılık derecesinin değerlendirilmesiyle,
- Standartların içeriğinin ve ölçütlerinin alınacak verilerle geliştirilmesiyle,
- Alt standartlar arasındaki olası yeni ilişkilendirmelerle süreç içinde geliştirilebilir, genişletilebilir yapıdadır (MEB,2010).

Bu çaprazlamalarla demokratik okul iklimi, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, okulun toplumsal cinsiyete duyarlılığı ve okulda dezavantajlı çocukların eğitimi açısından öz değerlendirmeyi İKS' nin örtük standartlar bölümünde ele alınmıştır.

İKS ile belirtilen standart alanlar, standartlar ve alt standartlar ile kurumların bir öz değerlendirme yaparak okullar arası durumunun belirlenmesi, bulunduğu alanda doğru planlama yapabilecek verilere sahip olması, eğitim kurumlarının niteliksel olarak yerinin belirlenmesi aynı zamanda eksikliklerde ulaşılabilecek yolunun gösterilmesi ile okul öncesi ve ilköğretim kurumlarının gelişimi için önemli bir araçtır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1 Araştırma Deseni

İlköğretim Kurum Standartlarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri alınırken standart alanlarla ilgili karşılaştıkları sorunların ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin belirlenmesi için nitel araştırma tekniği kullanılmıştır.

Nitel araştırmanın temel özellikleri arasında; genellemeler yapmaya çalışmak yerine, bir olayın daha iyi anlaşılmasını sağlamak vardır. Çünkü amaç insan davranışını içinde bulunduğu ortam içinde ve çok yönlü olarak anlamaya çalışmaktır. Nitel çalışmalar sosyal bilimlerdeki olay ve olguları ayrıntılı olarak kendi ortamları içinde incelemektedir. Araştırmacı bu olay ve olguları derinlemesine açıklamaya ve yorumlamaya çalışmaktadır. Çünkü bir olaya ilişkin tek bir gerçeklik ya da doğru yoktur. Çoklu gerçeklikler, farklı ve çeşitli algılar söz konusudur. Olay ve olgulara ilişkin katı kurallar ve genellemeler oluşturulamaz, ancak ortama göre çeşitlilik gösteren betimlemeler ortaya konabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Ayrıca nitel araştırmalar gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3.2 Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; 2017-2018 eğitim öğretim yılında Denizli İli Serinhisar ilçesinde bulunan okul öncesi, ilkokullar ve ortaokullarda bulunan okul yöneticileri ve öğretmenlerden oluşmuştur. Evrende toplam 5 okul yöneticisi ve 10 öğretmen bulunmaktadır. Araştırmanın evreni küçük olduğu için evrenin tamamına ulaşılmıştır. Katılımcılara bir gün önceden haber verilmiş ve görüşme öncesi konu ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Araştırmadaki bulgular adlandırılırken katılımcıların isimleri

okul yöneticisi ise OY1, OY2, OY3, OY4, OY5; öğretmenlerde ise Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10 şeklinde adlandırılmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığı'nın her yıl düzenli olarak uyguladığı İKS anketlerini hakkında yönetici ve öğretmen görüşlerine başvurulmuş nitel araştırma desenine uygun olarak “yarı yapılandırılmış görüşme tekniği” kullanılmıştır.

Araştırmada belirlenen yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde, değişen koşullara uyum sağlayabilme esnekliği, geri bildirim mekanizmalarının anında işleyebilmesi, derinlemesine bilgi edinilmesi, yanlış anlaşılmalara azaltılması, cevaplarda bireyselliğin korunması gibi özellikleri (Yılmaz, 2011) göz önüne alınarak seçilmiştir. Bu teknik doğrultusunda yanlış anlaşılmalara engellemek için İKS hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Görüşmeler sırasında katılımcının izniyle ses kayıtları alınmıştır. Bu görüşmeler 30-35 dakika sürmüştür.

Bu görüşmeler sırasında İKS hakkında bilgiler alabilmek için okul yönetici ve öğretmenlere aynı sorular sorulmuştur. Bu sorular;

1. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan İKS hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. İKS'nin birinci standart alanı olan eğitim yönetimi, standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?
3. İKS'nin ikinci standart alanı olan öğrenme ve öğretim süreçleri standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?
4. İKS'nin üçüncü standart alanı olan destek hizmetleri (sağlık, güvenlik, beslenme ve temizlik) standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?
5. İKS'nin okul personeli, öğrenciler ve veliler tarafından anlaşılması ve veri girişlerinin yapılması sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Bunlara çözüm önerileriniz nelerdir?
6. Veli ve öğrencilerin okulu, yönetici ve öğretmenleri değerlendirmeleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konu hakkındaki önerileriniz nelerdir?

3.4 Verilerin Analizi

2017-2018 eğitim öğretim yılında Denizli ili, Serinhisar İlçesi'nde bulunan ilkokul ve okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler numaralandırılarak yazıya geçirilmiştir. Görüşmeler "İçerik Analizi Tekniği" kullanılarak yorumlanacaktır. İçerik analizinde toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak amaçlanmaktadır. Bunun için analiz sırasında birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilecektir, anlaşılır bir şekilde gruplanarak yorumlanacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

İçerik analizi; yazılı verilerin içeriğinin titizlikle analizini, incelenmesini ve doğrulanmasını içeren dikkatlice ve sistematik olarak yürütülen bir dizi işlemi ifade eder (L. Cohen, Manion ve Morrison, 2007). Toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak içerik analizinin temel amacıdır. Toplanan verilerin önce kavramlaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre verilerin mantıklı biçimde organize edilmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek,1999).

İçerik analizi; nitel içerik analizi ve nicel içerik analizi olarak farklı yönleri vardır. Nitel içerik analizi, nitel verinin anlamının sistemli bir biçimde betimlendiği bir yöntemdir (Schreier,2014). Nicel içerik analizinde veriler önceden belirlenmiş olan kategoriler içerisinde otomatik olarak kodlanırken, nitel içerik analizinde de önceden belirlenmiş kodlar olabilir ancak çoğunlukla kodlar araştırma verisinden ortaya çıkar (Morgan, 1993). Nicel içerik analizinde kelimelerin sınıflandırılması ve kodlanması çoğunlukla bağlamdan bağımsız biçimde önceden belirlenmiş bir algoritma yoluyla verilerin okunmasına bile gerek kalmayabilecek biçimde otomatik olarak, yalnızca niceliğe dönük gerçekleştirilir. Nitel içerik analizi, içeriğin tamamının dikkatlice okunmasını gerektirir (Forman ve Damschroder, 2008). Nitel içerik analizinin üç karakteristik özelliği vardır. Bunlar; nitel içerik analizi veri miktarını azaltır, sistemlidir ve esnektir (Schreier, 2014). Nitel veri analizi sırasında yazılım desteği almanın, elle yapılan analizlere göre birçok avantajı vardır (Kaefer, Roper ve sinha,2015). Yazılım desteği çalışmayı kolaylaştırır, belgelerin düzenlenmesine yardımcı olur, çalışmanın her aşaması kaydedilir ve bir yandan da nicel analizlere kapı açar (Mayring, 2000).

Çalışmada katılımcıların belirttiği ifadeler kodlanarak içindeki anahtar kelimeler kullanılmıştır. Kavramsal kodlama ise verilerden çıkan odak noktalar esas alınarak yapılmıştır. Her soru için veriler analiz edilmiştir. Numaralandırılarak adlandırılan

katılımcıların tamamen aynı görüşü belirtenlerden bir tanesi seçilmiştir. Her katılımcının belli standartlara ilişkin görüşleri belirtilerek değerlendirme yapılmıştır.

3.5 Verilerin Geçerliliği Ve Güvenirliği

Görüşmelerden önce İKS hakkında bilgilendirme yapılmıştır. İKS'nin standart ve alt standartları gösterilerek anlatılmıştır. Böylece görüşme sürecinde elde edilen verilerin gerçek durumu yansıtması sağlanmıştır.

Geçerliliği artırmak için kavramsal bir çerçeve oluşturulmuş. Görüşme sonrası katılımcılardan elde edilen bilgiler katılımcıya tekrar edilmiştir. Verilerin tamamı katılımcıların direk kendi düşünceleridir. Fikirler doğrultusunda yorumlama yapılmamıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde “İlköğretim Kurum Standartlarına İlişkin Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri” belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen her probleme ilişkin bulguların tabloları ve bu bulgulara ait yorumlar bu bölümde yer almaktadır.

4.1 Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan İKS hakkında ne düşünüyorsunuz?” şeklinde belirtilmişti. Yöneticilerin ve öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevaplar içerik analizi tekniği ile tablolandırılarak gösterilen bulgular elde edilmiştir.

Tablo 4.1 Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan İKS hakkında yönetici ve öğretmenlerin görüşleri

Soru 1	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU)	Odak Noktası
Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan İKS hakkında ne düşünüyorsunuz?	Y1: Kurumun bulunduğu çevredeki sosyal ve ekonomik düzeye göre farklılıklar oluşacaktır. Y2: Okullarımızın öz değerlendirmesi açısından olumlu bulmaktayım. Y3: Geri bildirimlerinin yeteri kadar yapılmadığı hedeflere ulaşılama nedenleri sorgulanmamaktadır. Ö5: Standart alanlarla ilgili kurumların incelenmesi sağlamış ve ayrıntılı bir durum tespiti yapılması açısından önemlidir. Ö7: Katılımcılar tarafından yeterince bilinçli sorular cevaplanmamaktadır.	Okullar arası farklılıklar olacaktır.Standartlaşma mümkün değildir.Okulun kendini değerlendirmesi açısından önemlidir.Değerlendiricilerden kaynaklanan sorunlar olmaktadır.

Tablo 4. 1’i incelediğimiz zaman Türkiye çapındaki okullarda sosyal ve kültürel çevrenin getirisi, ekonomik durumlara bağlı olarak eğitim kurumlarında tek düze

standartlaşma mümkün değildir. Standart alanlara bağlı olarak okulların kendini görmesi açısından önem arz etmektedir. Katılımcıların yeterince duruma hâkim olmayanların olması uygulamada sıkıntıların oluşmasına doğru değerlendirmenin yapılamamasına neden olmakta olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bilgisayar kullanmayı tam olarak yapamayan veli ve öğrencilerin anketi yarıda bıraktıkları hatta katılmadıkları tespit edilerek zorlu bir değerlendirmenin yapıldığı tespit edilmiştir.

4.2 Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “İKS’nin birinci standart alanı olan eğitim yönetimi standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?” şeklinde belirtilmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin bu maddeye verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan bulgular ve yorum tablo 4.2’de belirtilmiştir.

Tablo 4.2 İKS’nin birinci standart alanı olan eğitim yönetimi, standart ve alt standartları hakkındaki düşünceler ve Bu standarda yönelik öneriler.

Soru 2	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU)	Odak Noktası
İKS’nin birinci standart alanı olan eğitim yönetimi, standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?	Ö6: Yöneticilerde özgüven eksikliği varsa okul gelişimini ve personel gelişimini destekleyici çalışmalara yer vermemektedirler. Y3: Okul gelişimi ile ilgili stratejik planlar düzenli olarak yapılmaktadır. Fakat İKS den alınan verilerin bu durum üzerindeki etkisi yoktur. Evrak üzerinde yapıldı görülmesinden başka içerik olarak düzenlemeyi aktif kılmamaktadır. Ö1: Öğretmen farkındalığını artırmak için mesleki çalışmalara ve yönetime katılımı yönlendirmelerde yönetim olarak eksiklikler vardır. Ö9: İKS kâğıt üzerinde evrak değerlendirme dışına çıkmamaktadır.	• Yönetici eksiklikleri • Okul gelişimi üzerinde İKS’nin etkisi yoktur. • Yönetimsel eksiklikler ortaya çıkmaktadır. • İKS değerlendirme sürecinde yeterli kalmamaktadır.
Soru 2	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU ÖNERİLER)	Odak Noktası

İKS'nin birinci standart alanı olan eğitim yönetimi, standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?	Y5: standartlara ulaşabilmek için öğretmen ve yöneticilerin mesleki alanda kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Ö3: Yıl sonu mesleki çalışmalar döneminde donanımlı bir hizmet içi faaliyetleri ile mesleki gelişim çalışmalarına zaman ayrılmalıdır. Y1: Yöneticilerin mesleki anlamda kendilerini geliştirmeleri için üniversite ve diğer kurumlarla iş birliği içinde olarak kendi gelişimlerini sağlamalıdır. Ö2: Öğretmen, veli ve öğrencilerin okul yönetimine katılımı okul idarecilerinin tutumu etkilemektedir. Y2: Öğretmenlerin isteksizliği ve velilerin ilgi ve beklentileri nedeniyle okul yönetimlerinde aktif rol almalarını engellemektedir.	• Öğretmen ve yöneticilerin kendini geliştirmede yetersizlikleri • Hizmet içi faaliyetlerinin etkililiği • Yöneticiler kendilerini geliştirmelilerdir. • Okul yönetimine katılma

Tablo 4.2'yi incelediğimiz zaman yöneticilerde meslekle ilgili özgüven eksikliği var ise öğretmenlerin, velilerin ve çocukların okul yönetimine katılımını engelleyici tavırları olduğu ve bazı yöneticilerin klasik anlayıştan sıyrılmadıkları belirlenmiştir. Bazı öğretmenlerde ise okul idaresiyle görev almada isteksizlik olduğu gözlemlenmiştir. Veliler ise okul yönetimine güvenerek takip etmedikleri aslında okur yazar oranındaki eksiklikten kaynaklanan nedenlerden dolayı yönetimde söz almak istememektedirler. Okul gelişimi için yapılan stratejik planların ve OGYE (toplam kalite yönetimi vb.) gibi çalışmaların iks üzerinden değerlendirmelerinin mümkün olmadığı sadece kâğıt üzerinde yapılan bu çalışmaların bazı okullarda uygulamaya dökülemediği belirlenmiştir. Personelin mesleki gelişimlerinin aktif olan öğretmenlerle sınırlı olduğu ve okulların bu konuda gerekli yönlendirmeyi yapmadığı belirlenmiştir.

'Bu standarda ilişkin önerileriniz nedir?' sorusuna aldığımız cevaplarda gelişen teknolojik gelişmeler ve eğitim alanındaki yeniliklere bağlı olarak öğretmenlerinde kendilerini geliştirici çalışmalar da etkin rol almaları mesleki çalışmalar ve hizmet içi eğitimlerle kendilerini geliştirmeleri gerektiği belirlenmiştir.

4.3 ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan ‘İKS’ nin ikinci standart alanı olan öğrenme ve öğretim süreçleri standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?’ şeklinde belirtilmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin bu maddeye verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan bulgular ve yorum tablo 4.3’de belirtilmiştir.

Tablo 4.3 İKS’ nin ikinci standart alanı olan öğrenme ve öğretim süreçleri standart ve alt standartları hakkındaki düşünceler ve Bu standarda yönelik öneriler.

Soru 3	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU)	Odak Noktası
İKS’ nin ikinci standart alanı olan öğrenme ve öğretim süreçleri standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?	Ö3: öğretmen çocukların gelişim ve öğrenme ihtiyaçlarını belirlerken hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemeli ona bağlı olarak değerlendirme yapmalıdır. Y6: okullarımızda başta rehber öğretmeni olmak üzere branş ve personel eksiklerinden kaynaklanan eksiklikler ile okullarımızdaki araç gereç, çok amaçlı kapalı salonların olmaması İKS’ de belirlenen alt standartların ülke genelinde fırsat eşitliğine ters düşmektedir. Ö7: Kaynaştırma öğrencilerinin bulunduğu sınıflardaki sorunlar üzerinde İks gerekli değerlendirmeyi yapmamaktadır.	• Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin değerlendirilememesi • Eğitim kurumlarımızın İKS standartlarına uygun olması için personel, araç gereç eksikliklerinin olmaması ve fiziki koşullarının yetersiz olması • Fırsat eşitliğinin İKS ile ilişkilendirilmesi • Kaynaştırma öğrencilerinin karşılaştıkları sorunlar

Tablo4.3’ü incelediğimizde öğrenme öğretme süreçlerini değerlendirirken öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerine göre öğrenme sürecinin planlaması yapılarak bireysel değerlendirme yapmanın önemi üzerinde durulması gerektiği belirtilmiştir. Bunun için önerilen görüşlerde eğitimin yapılandırılmasında ele alınacak kazanımların planlanmasında ve değerlendirilmesinde çocukların gelişim ve öğrenme ihtiyaçlarının dikkatle belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Okullarda rehberlik öğretmeninin olmaması öğrencilerin yönlendirilmesinde özel öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin sınıf ve okul ortamına kaynaştırılmasında sıkıntılar olduğu belirlenmiş. Öğrenme farklılıkları yaşayan öğrenciler ve sınav kaygısı olan öğrencilere de gerekli rehberlik çalışmalarının yapılamaması sonucunda başarı seviyelerinde düşme ve sınav kaygısı olarak ortaya çıkan sorunlarda gerekli çalışmaların yapılamadığı belirlenmiştir.

Okullarda branş öğretmenlerinin yetersizliği ve sık sık öğretmen değiştirmelerin sonucu olarak karşılaşılan güçlüklerle ilgili İKS’de gerekli vurgu yapılmamış olduğu belirtilmiştir.

Okullarda bulunan materyal, araç gereç, sportif faaliyet ve etkinliklerin sergilenebileceği çok amaçlı salonların olmaması eğitim kurumlarında büyük bir sıkıntıya yol açmaktadır. Fakat bu da İKS’ de belirtilmemiştir.

Öğrenme ve öğretme süreçlerinin İKS üzerinden değerlendirilmesinde kurumlarda karşılaşılan eksiklikler ve İKS ile bu eksikliklerin belirtilmemesi sonucunda yönetici ve öğretmenlerde uygulanan standartların gerçeği yansıtacak şekilde ulaşılabilir olması gerektiği ve Türkiye genelinde bir standartlaşma olacaksa fırsat eşitliği yaratılarak bütün çocuklara aynı hakların ve koşulların sağlanabileceği bir eğitim ortamı olması gerektiği önerilerini sunmaktadırlar.

4.4 ARAŞTIRMANIN DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan ‘İKS’nin üçüncü standart alanı olan destek hizmetleri (sağlık, güvenlik, beslenme ve temizlik) standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?’ standart alan 2 ile ilgili oluşturulan öğretmen ve yöneticilere yönlendirilen sorunun bulgu ve odak noktaları tablo 4.4’de değerlendirilmiştir.

İKS’de yer alan alt standartlardan yatılı bölge okullarının değerlendirilmesi temasının yapılan araştırma kapsamına alınmamıştır. Çünkü görüşme yaptığımız kişilerden bölge okullarında görev alanlar yoktur. Standart Alan 3’te yer alan Destek Hizmetleri ile ilgili sorular YİBO dışındaki alt standartlarla ilgili soruları kapsamaktadır.

Tablo 4.4 İKS'nin üçüncü standart alanı olan destek hizmetleri (sağlık, güvenlik, beslenme ve temizlik) standart ve alt standartları hakkındaki düşünceler ve Bu standarda yönelik öneriler.

Soru 4	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU)	Odak Noktası
İKS'nin üçüncü standart alanı olan destek hizmetleri (sağlık, güvenlik, beslenme ve temizlik) standart ve alt standartları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu standarda yönelik önerileriniz nelerdir?	Ö6: Okullarda güvenlik hizmetlerinin görevlendirilmesi konusunda yetersizlikler vardır. Her okul güvenliği için kişilerin giriş ve çıkışları kayıt altına alınmalı ve kameralarla kayıt yapılmalıdır. Y3: Okullarda iş sağlığı ve güvenliği için işaret ve levhaların konduğu Y1: Okulumuzda rehber öğretmenin bulunmaması nedeniyle Rehberlik ve Psikososyal destek hizmetleri verilememektedir. Y5: Serinhisar ilçesi ve mahallelerinde sağlık sektörü, emniyet ve belediye ile ortak olarak kurumların birbirlerini destekleyici çalışmaları bulunmaktadır. Standart alanda yer alan alt standartlar uyum içinde gerçekleşebilecek maddelerdir. Ö4: Okulumuzda temizlik hizmetlerinin yetersizliği iyi bir planlama ve koordinasyonun olmamasıdır. Y3: Okul servisleri nöbetçi öğretmenler ve okul müdür yardımcıları tarafından düzenli olarak takibi sağlanmakta aynı zamanda servis araçlarının güvenlik ve evrak kontrolleri yapılmaktadır.	• Okullarda giriş ve çıkışların kayıt altına alınması • Okullarda Rehber öğretmen ihtiyacı olması • Kurumlar arası ortak çalışmaların uyum içinde olması • Temizlik hizmetlerinin yetersizliği • Okul servislerinin güvenliği

Tablo 4.4 incelendiğinde araştırma yaptığımız bölgedeki okul mevcutlarının, il merkezlerindeki kadar çok kalabalık olmadıkları tespit edilmiş ancak okulların güvenliği açısından binalarda sadece kameraların olduğu giriş çıkışların kayıt altına alınmadığı ifadelerden anlaşılmıştır.

Okullarda Rehber öğretmen eksikliği nedeniyle çocukların gelişimsel ve psikolojik olarak karşılaştıkları sorunlarla baş etmede sınıf öğretmenlerinin zorlandıkları Serinhisar

İlçesine bağlı Yatağan Mahallesi'nde boşanma oranlarının ortalamasının üstünde olmasından dolayı çocuklara rehberlik edebilecek Rehberlik ve Psikososyal Destek Hizmetlerinin eksikliği görülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğu tarafından okullardaki iş sağlığı ve güvenliği açısından bulunan uyarıcıların ve levhalarının yeterli olduğu görülmektedir. Sivil savunma günü ve özel günlerde uygulanan tatbikatlar ve eğitimlerle öğrencilerin bilinçlendirildiği tespit edilmiştir. Okul idare tarafından acil müdahale ekiplerinin kurulduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların bulunduğu Serinhisar ilçesine bağlı kurum ve kuruluşların (eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, emniyet ve belediyeler vb..) birbirlerini destekleyici çalışmalarda buldukları belirlenmiştir.

Okullarda temizlikten görevli hizmetlilerin yetersiz olmasından dolayı iş ve işçi bulma kurumlarından elemanlar görevlendirilse de bu görevlendirilmelerin yetersiz olduğu aynı zamanda Okul öncesine bağlı sınıflarda yardımcı elemanların görevlendirilmediği öğretmenlerin tek başlarına temizlik konusunda yeterli olmadıkları tespit edilmiştir.

Bölgede taşınmalı eğitim veren okullarda okul servis araçlarının takibini okul müdür yardımcısı gözetiminde ve nöbetçi öğretmenler eşliğinde öğrencilerin sabah karşılanıp öğleden sonra düzen içinde bindirildikleri tespit edilmiştir. Ayrıca gelen araçların yaş ve bakım gibi kontrollerinin idarece denetlendiği tespit edilmiştir.

Taşıma kapsamındaki okullarda öğrencilere gelen yemekler ihale dönemlerinde ilçe tarafından görevlendirildiği, okullara her gün gelen yemeklerin nöbetçi öğretmen tarafından takip edilip numunelerinin alındığı belirlenmiştir. Bölgede ki kantinlerin denetlenmesine Gıda Tarım Bakanlığı tarafından ekiplerin geldiği aynı zamanda okul idaresinin oluşturduğu ekip tarafından kantinlerin aylık olarak denetlendiği tespit edilmiştir.

4.5 Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “İKS'nin okul personeli, öğrenciler ve veliler tarafından anlaşılması ve veri girişlerinin yapılması sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Bunlara çözüm önerileriniz nelerdir?” İKS ile ilgili beşinci alt probleme

öğretmen ve yöneticilerin vermiş olduğu cevaplar ve belirlenen odak noktaları tablo 4.5'te değerlendirilmiştir.

Tablo 4.5 İKS'nin okul personeli, öğrenciler ve veliler tarafından anlaşılması ve veri girişlerinin yapılması sürecinde karşılaşılan sorunlar ve Bunlara çözüm önerileri.

Soru 5	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU)	Odak Noktası
İKS'nin okul personeli, öğrenciler ve veliler tarafından anlaşılması ve veri girişlerinin yapılması sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Bunlara çözüm önerileriniz nelerdir?	Y1: Bazı velilerimizin evinde bilgisayar olmaması ve bilgisayar kullanmasını bilmemelerinden dolayı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bizler yönetici olarak okullarda yardımcı oluyoruz ama bazı veliler bu durumda sorulara tedirgin cevap veriyorlar. Alt sınıflarda yer alan öğrencilerimizde de aynı sıkıntıları yaşamaktayız. Y2: Soruları cevapladıktan sonra alt butonlardan tekrar soruların çıkması veli ve öğrencilerin kafasını karıştırmaktadır. Ö1: öğrenciler ve veliler soruları anlamakta güçlük çekmektedir. Sorular daha açık ve anlaşılabilir olması gerekmektedir. Ö8: veli ve öğrencilerimizin sisteme girip doldurmaları için gerekli anlatımlar ve yardımlar yapılmasına rağmen ciddi olarak bu çalışmayı yapmamaktadırlar.	• Teknolojik aletleri kullanmayı bilmemeleri ve okuldan destek alması • Soruların biçiminden kaynaklanan sıkıntı • Soruların anlaşılabilir olması • Değerlendirmenin ciddiyetinin anlaşılmaması

Araştırma yaptığımız bölgedeki bütün yönetici ve öğretmenlerin veri girişleri yapılırken yaşanan sıkıntıların ortak olduğu tespit edilmiştir. Tablo4.5'te de anlaşılacağı üzere bazı veli ve öğrencilerin bilgisayar kullanımını bilmemeleri, evlerinde bilgisayar olmamaları, internet olmaması ve kullanmayı bilmemeleri sisteme girişlerde yaşanan teknolojik bir sorunları oluşturmaktadır.

İKS sorularının dereceli olması ve soruların uzun, karmaşık olması öğrenci ve veliler tarafından anketin anlaşılmamasına neden olmaktadır. Bu sebepten dolayı soruların cevaplarırken yılgınlık yaratması anketin yarı da kalmasına neden olmaktadır.

Okullar tarafından veli ve öğrencilere veri girişleri için okullardaki bilgisayarların kullanılabilmesi belirtilmiş olduğu tespit edilmiştir. Gerekli yönlendirmelerle anketlerin tamamlanması sağlanmıştır. Fakat yönetici ve öğretmenler anket sorularının cevaplanma aşamasına karışmaları da veli ve öğrencilerin cevaplama sırasında tedirgin oldukları tespit edilmiştir.

Bu bulgular doğrultusunda İKS'nin anlaşılmasında sıkıntıların olduğu, veri girişleri açısından yeterli olmadığı tespit edilmiş, bilgisayar kullanımından kaynaklanan sıkıntıları okul idareleri ne kadar çözmeye çalışsa da katılımcılar tarafından anket yeterince ciddi alınmamaktadır.

Yönetici ve öğretmenlerin İKS'nin okul personeli, öğrenciler ve veliler tarafından anlaşılması ve veri girişlerinin yapılması sürecinde karşılaşılan sorunlar için çözüm önerileri değerlendirildiğinde; İKS sorularının daha anlaşılır ve kısa hazırlanabileceği gibi dereceli puanlama anahtarı şeklinde değerlendirmenin daha faydalı olabileceğini vurgulamışlardır.

4.6 Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Veli ve öğrencilerin okulu, yönetici ve öğretmenleri değerlendirmeleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konu hakkındaki önerileriniz nelerdir?” sorusuna öğretmen ve yöneticilerin vermiş olduğu cevaplar ve belirlenen odak noktaları tablo 4.6’da değerlendirilmiştir.

Bu bölümde okul yöneticisi ve öğretmenlerin “Veli ve öğrencilerin okulu, yönetici ve öğretmenleri değerlendirmesi hakkındaki önerileriniz nelerdir?” sorusuna yer verilerek araştırma bulguları yorumlanmıştır.

Tablo 4.6 Veli ve öğrencilerin okulu, yönetici ve öğretmenleri değerlendirmeleri hakkındaki düşünceleri ve Bu konu hakkındaki öneriler.

Soru 5	Katılımcıların Verdiği Cevaplar (BULGU)	Odak Noktası
Veli ve öğrencilerin okulu, yönetici ve öğretmenleri değerlendirmeleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu konu hakkındaki önerileriniz nelerdir?	Y1: Veli ve öğrencilerin tarafsız olabileceklerine inanmıyorum. Y2: Veli ve öğrencilerin bakış açısındaki farklılıklar, eğitim düzeyleri gibi sebeplerle nesnel bir değerlendirme yapabilecek düzeyde olduğunu düşünmüyorum. Y3: Değerlendirmelerin tarafsız olamayacağını, değerlendirilecek öğelerim somut olarak değerlendirilebileceği ölçekler oluşturulmalıdır. Y4: Veli ve öğrenciler eğitim kurumunu çalışanları ile beraber her yönüyle objektif olarak değerlendirmesini doğru buluyorum. Y5: Veli ve öğrenciler okulun fiziki yapısını değerlendirirken bazı veliler çevre koşullarını bulunulan çevrenin sosyal ve ekonomik durumuna dikkat etmeden değerlendirmekte Ö2: Veli ve öğrencilerin beklentilerine göre değerlendirme yapacaklarını aynı zamanda eğitim basamaklarını ve işleyişini anlamayan veli okulu, yönetici ve öğretmeni değerlendirirken yeterli olacağına inanmıyorum. Ö5: Değerlendirme ölçeklerinin tarafsızlığı yakalayacak sorularla yapılacak bir değerlendirmenin olabileceğini düşünüyorum. Aksi takdirde çok sevilen yönetici ve öğretmenin değerlendirmesi olumlu olurken veli ve öğrencilerin beklentilerini karşılanılmadığını düşünenlerin puanlamaları olumsuz olacaktır.	• Tarafsız olunamaması • Nesnel yargılara ulaşamama • Değerlendirme aşaması somut verilere dayanarak olması gerekliliği • Kurumların değerlendirmesi belli bir ölçeye göre olmalıdır. • Okulun değerlendirmesindeki kriterler belirlenmeli • Veli ve öğrenciler değerlendirme aşamasını doğru yansıtamayacaklardır. • değerlendirme ölçeğinde yer alacak soruların objektifliği yakalayacak düzeyde olması gerekmektedir.

Tablo 4.6 incelendiğinde yönetici ve öğretmenler, veli ve öğrencilerin yönetici ve öğretmenleri değerlendirmesi konusunda ikiye ayrılmış durumda oldukları tespit edilmiştir. Birinci grup velilerin yönetici ve öğretmeni değerlendirirken eğitim düzeylerindeki farklılık ve eğitime bakış açılarından kaynaklanan sebeplerden dolayı velilerin objektif olarak değerlendiremeyeceklerini belli açılardan görüş, düşünce ve yaklaşım olarak velinin kendine daha yakın yönetici ve öğretmeni değerlendirme sürecimde etkin olacağı bu durumun tersi olarak da kendinden daha farklı düşünce yapısındaki yönetici ve öğretmeni değerlendirme aşamasında tarafsızlıklarını yitirerek velilerin nesnel bir yargıya varamayacakları düşüncesi yönetici ve öğretmenlerde hakimdir.

Birinci grup olarak değerlendirdiğimiz veli grubu okulu değerlendirirken çevresel faktörlere dikkat etmeden aynı zamanda bulunduğu çevrenin sosyal ve ekonomik durumu dikkate almadan değerlendirme yapacakları yönünde düşünceye sahiptirler.

Birinci grupta yer alan öğrencilerin okul yönetici ve öğretmeni değerlendirmeleri hakkındaki yönetici ve öğretmen görüşlerini incelediğimizde öğrencilerin yaş grubu, beklenti ve istekleri doğrultusunda objektif olamayacakları belirtilmektedir.

İkinci grupta yer alan yönetici ve öğretmenler; değerlendirme aşamasında sıkıntı yaşanmayacağını katılımcıların bunu tarafsızlıkla başarabileceğini savunmuşlardır.

Yönetici ve öğretmenler; “Veli ve öğrencilerin okulu, yönetici ve öğretmenleri değerlendirmesi” konusunda buldukları önerilerde tarafsızlığı yansıtacak şekilde anketlerin düzenlenmesi gerektiği aynı zamanda değerlendirmelerin somut verilere dayanarak eğitimde liyakat sistemini yıpratmadan yapılması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA , SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak toplanmış verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak tartışma ve sonuçlara yer verilmiştir. Ayrıca İlköğretim Kurum Standartlarının değerlendirilmesine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

5.1 Tartışma

İlköğretim Kurum Standartlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri Denizli İli, Serinhisar İlçesinde yapılan araştırmaya göre altı alt problemle görüşler alınarak bulgular oluşturulmuştur.

Bu araştırmanın sonuçları İKS'nin üç standart alanı olan Eğitim Yönetimi, Öğrenme Öğretim Süreçleri ve Destek Hizmetleri bağlı standart ve alt standartlarla sırasıyla değerlendirilecektir.

Standart Alan 1: Eğitim Yönetimi

Standart 1.1: Okulda Etkili Bir Yönetimin Sağlanmasına Yönelik Stratejik Planlama Uygulamaları Gerçekleştirilir. (Okul Gelişimi)

İKS'ye ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri alındığında Eğitim yönetimi alanında ölçülen Okul Gelişimi ile ilgili çalışmalarının, okul geliştirme planlarının genel olarak işlevsellikten uzak kağıt üzerinde kaldığı tespit edilmiştir. İKS'de bu alanla ilgili soruların kağıt üzerindeki iş ve işlemlerin tamamlanması değerlendirmede olumlu görülse de buna bağlı olan Okul Gelişim Yönetim Ekibi (OGYE)' nin etkili ve verimli çalışmadığı saptanmıştır. Bu da uygulamada eksikliklerin okulun bulunduğu koşullar, sosyo ekonomik düzey ve yönetici yetersizliklerinden kaynaklandığı bulgusunu doğrulamaktadır.

Standart 1.2: Okul, Personelin Mesleki Gelişimlerini Destekleyecek, Paydaşların Katılımını Sağlayacak, Özel Bilgilerin Gizliliğini Koruyacak Ve Çocukların Akademik Başarısını Sağlayacak Şekilde Yönetilir.

Personelin mesleki gelişimi etkinliklerine katılımı istekli olması açısından değerlendirdiğimizde; personelin mesleki gelişimini destekleyecek hizmet içi çalışmalarının zamanlamalarındaki eksiklikler nedeniyle yeterince ulaşılabildiği tespit

edilmiştir. İl merkezlerindeki hizmet içi eğitim etkinliklerine ilçedeki öğretmenlerin zamanlama yönünden yetişemediği ve ilçe merkezleri bünyesinde öğretmenlerin istekleri doğrultusunda eğitimlerin açılmadıkları tespit edilmiş. Ayrıca şehir dışındaki hizmet içi eğitimlerin başvuran her öğretmene çıkmadığı ve bu eğitimlere okuldaki ders saatlerinin aksayacağı için okul idarecilerinin bu çalışmalara gönüllü olarak öğretmen göndermek istemediklerinden dolayı eğitimlere ulaşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumun çözüm önerisi olarak yönetici ve öğretmenlerin görüşü; sene başı ve sene sonunda okullarda yapılan mesleki çalışmalar döneminde eğitimle ilgili aktif hizmet içi çalışmalarına yer verilmesi gerektiği doğrultusundadır. Hizmet içi eğitimlerinin, belirlenmesi sürecinde öğretmenin ilgi ve ihtiyaçları yönünde olursa verilen hizmet içi kurslarının daha etkili olacağı şeklindedir.

Öğretmenlerin, çocukların ve velilerin okul yönetimine katılımını elde edilen bulgular doğrultusunda değerlendirirsek; yöneticilerin kendi mesleki gelişimlerdeki eksikliklerinden dolayı öğretmen, veli ve öğrencileri okul yönetiminde aktif rol almalarını istememektedirler. Bazı yöneticiler ise okul yönetiminde öğretmen, veli ve öğrenciyi işe koşarak bütünlük ve fikir birliği ile ortak ürünler elde etmektedirler. Öğretmenlerin okul yönetimine katılması konusunda farklı bakış açıları bulunmaktadır. Bazı öğretmenler yöneticilerin kendilerine yeteri derecede okulun işleyişi için görev ve sorumluluk vermediklerini bu durumda okul yönetim sürecine katılmada aktif rol alamadıklarını sorgularken yönetici boyutundan baktığımızda bazı yöneticiler bazı öğretmenlerin kendi sınıfları dışında görev almak istemediklerini vurgulamaktadırlar. Velilerin okul yönetimine aktif katılımı yönetici ve öğretmenlerin ortak düşüncesi bazı velilerin okulun işleyişi ve etkinlikleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve öğrencilerini yeterli takip etmediklerinden kaynaklanan sıkıntılar olduğu tespit edilmiştir. Okul aile birliğindeki bazı velilerin iş ve işlemleri yeteri kadar takip etmediklerinden kaynaklanan yekûn sıkıntılar olduğu tespit edilmiştir.

Bu durumun çözüm önerisi olarak yönetici ve öğretmenlerin ortak düşüncesi daha çok okul aile birliği ve sınıf toplantıları yaparak velilerin üzerinde farkındalığı yaratmaktır. idareci ve öğretmenler ise yönetime katma ve katılma sürecinde özverili olarak ortak çalışmalılardır. Böylelikle ortak birliktelik ve çalışmanın yapıldığı okullarda eğitimdeki kalite ve başarı yükselecektir.

Standart 1.3. Okul Yönetim Süreçlerinde Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinden Yararlanılır.

Okullarda eğitim öğretim ve yönetim sürecinde e- okul sisteminden gerekli girişler yapılarak takip sağlandığı gibi yeni oluşturulan e-müfredat girişiyle yapılan toplantıları paylaşarak bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılır.

Standart Alan 2: Öğrenme Öğretim Süreçleri

Standart 2.1. Sınıf İçi Uygulamaları İle Tüm Çocukların Gelişimleri

Desteklenir.

Öğrenci gelişim ve öğrenme ihtiyaçların belirlemede; öğrenme süreci planlanmadan önce çocukların gelişim ve öğrenme ihtiyaçları ile bireysel özelliklerini tanımaya yönelik hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenmelidir. Bu seviye doğrultusunda eğitim ve öğretim kazanımları planlanmalıdır. Planlama sırasında çocukların gelişim özellikleri ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak doğru şekilde yönlendirme yapılması gerektiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda okullardaki fiziksel ortamın bu standarda uygun olmadığı öğretmenlerin gayretiyle ortamın eğitim ve öğretime hazırlanmaya çalışıldığı materyalleri olmayan okullarda öğretmen ve yöneticilerin gayretiyle çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma yapılan bölge de okulların bir çoğunun kendilerinin proje üreterek (TUBİTAK, Bilim projeleri, teknoloji ve tasarım sergileri...) çocukların eğitim sürecine katılımını ve öğrenme becerilerini destekleyici çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma yapılan bölgede her okluda rehberlik öğretmenin olmaması; rehberlik öğretmenine ihtiyaç duyulunca diğer okuldaki rehberlik öğretmenine danışılması sonucunda öğretmende yeterince okulu ve öğrencileri tanımadığı için öğrencileri yönlendirmede, özel öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler üzerinde, öğrenme farklılıkları, sınav kaygısı gibi durumlarda gerekli ve zamanında müdahalenin yapılmaması eğitim öğretim üzerinde olumsuzluk yarattığı tespit edilmiştir.

Özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere okul bünyesinde ilkokullar da özel eğitim alt sınıfı açılmış burada görevlendirilen sınıf öğretmenleri ile çözüm odaklı çalışmalar yapılmıştır. Okul bünyesinde RAM raporlarına bağlı olarak kaynaştırma öğrencilerine sınıf içinde belli BEP raporlarına göre eğitim verildiği belirlenmiştir. bu çocuklara ölçme değerlendirilmede belirlenen kazanımlar doğrultusunda yapılmıştır.

Standart 2.2. Okul İçi Uygulamalar İle Tüm Çocukların Gelişimleri Ve Üst Eğitime, Mesleğe, Hayata Yönelmeleri Desteklenir.

Okullarda öğrencilerin gelişimi için sosyal, sanatsal, kültürel, sportif etkinlik olanakları yöneticilerce desteklenerek öğrenciler bu etkinliklere yönlendirilmekte gerektiğinde şehir içi ve şehirler arası turnuvalara öğrenciler gönderilmektedir.

Rehberlik öğretmenin bulunduğu okullarda rehber öğretmen tarafından mesleki rehberlik ve yönlendirme eğitim ve tanıtımları yapılmaktadır. Rehberlik öğretmenin olmadığı okullarda yöneticiler mesleki gruplardan yardım alarak gerekli tanıtımlar yapmaktadırlar.

Araştırma yapılan bölgenin ilçe merkezinde çok amaçlı salon ve halı sahanın olması okulların bu yerlere ihtiyaç duyduğunda etkin kullanımı için belediye ile iş birliği sağladıkları tespit edilmiştir. Bölgede Yatağan mahallesinde 2 ilkokul, 2 ortaokul, 2 meslek lisesinin bulunduğu alanda çok amaçlı salonun bulunmaması sportif faaliyet ve etkinliklerin yeterince etkin olarak yapılmamasına neden olmakta bu durum çocukların öğrenme ve gelişim ihtiyaçlarını karşılamada eksikliklere neden olduğu uygun tespit edilmiştir.

Standart 2.3. Okul Çevre İle İş Birliği Yaparak Eğitim-Öğretimin Gelişmesini Ve Okulun Toplumla Bütünleşmesini Destekler

Okulun eğitim öğretim için çevredeki belediye, sağlık kuruluşları, polis ve jandarma vb. kuruluşlardan destek alınarak iş birliği içinde ortak çalışmalar yapılmakta ve destek alınmaktadır.

Okul imkanları da hizmet içi eğitimlerde ve ihtiyaç halinde diğer kuruluşların isteği üzerin de Milli Eğitim Müdürlüğünden izin dahilinde kullanılmaktadır.

Standart Alanı 3: Destek Hizmetleri (Güvenlik, Sağlık, Beslenme Ve Temizlik)

Standart 3.1. Okulda Güvenli Ve Uygun Bir Fiziksel Ortam Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar Yürütülür

Okulların mekanının güvenliği kamera ile sağlanmaktadır. Araştırma yapılan okullarda afet ve acil durum planlarının yapıldığı bu doğrultuda ekiplerin kurulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okullarda iş güvenliği ile ilgili ekipman ve uyarı işaretlerinin olduğu belirlenmiştir. okullarda iş güvenliği ile ilgili öğretmenler eğitim almıştır.

Bölgede taşıma kapsamında olan okullarda nöbetçi öğretmen ve müdür yardımcısı kontrolünde öğrencilerin iniş ve binişlerinin kontrolü sağlandığı gibi her yıl yapılan ihale ile araç yaşından, araçların düzenli yapılan kontrollerine kadar bütün raporlar teslim alınır.

Standart 3.2. Okulda Sağlıklı Ve Güvenli Bir Psikososyal Ortam Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar Yürütülür

Okullarda rehber öğretmenin eksikliği nedeniyle anlık müdahalelerde geç kalındığı tespit edilmiştir fakat okulların bölge okullarındaki rehberlik öğretmenlerinden destek alınmaktadır.

Okullarda ve yakın çevresinde şiddet ve istismarı önlemeye yönelik öğretmenleri bilinçlendirici seminerler düzenlenmesi gerektiği tespit edilmiş ayrıca okullarda öğrencilere bilinçlendirici toplantıların yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

Standart 3.3. Okulda Çocuklara İhtiyaçlarına Uygun, Destekleyici Sağlık Ve Beslenme Hizmetleri Verilir.

Okullarda çocukların sağlıklı gelişimlerini takip etme, destekleme ve geliştirmeye yönelik hastaneler ve sağlık ocakları ile iş birliği ile koruyucu sağlık hizmetleri yürütülür.

Okullarda beslenme hizmetleri; taşıma kapsamındaki okullarda hale ile her sene başı yemekler Milli Eğitim Müdürlüğü kapsamında belirlenerek bunlar idari kadro ve nöbetçi öğretmen kontrolünde numuneler alınarak günlük kontroller sağlanır. Okul kantinlerinde sunulan yiyecekler de belirlenen yönetmeliğe uygun olmak koşuluyla görevlendirilen öğretmenler aylık olarak kontrolleri sağlamaktadır.

Standart 3.4. Okulda Sağlığa Uygun Temizlik Hizmetleri Verilir.

Okullarda temizlik hizmetleri görevli hizmetliler tarafından düzenli olarak yürütüldüğü hizmetli eksikliği durumunda iş ve iş bulma kurumu tarafından yıllık olarak görevlendirilen çalışanlar tarafından yürütülmektedir. Okulların günlük temizliği sağlık kurallarına uygun şekilde yürütülmektedir.

5.2 SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre toplanan verilerin sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

1. Türkiye'nin bölgesel koşullara ve sosyal ve ekonomik koşullara bağlı olan eksiklikler dışında okullardaki personel eksikliği, eğitimdeki materyal, bina, çok amaçlı salonların eksikliği okullardaki farklılıkları yarattığı için standartlaşmanın mümkün olmadığını kanıtını göstermektedir.
2. İKS okulların durum analizinin yapılması açısından önem taşımaktadır.
3. İKS'nin eğitim yönetimi alanındaki maddeleri değerlendirmesinde elde edilen sonuçlara baktığımızda okul personelinin bilgi ve becerisinin gelişmesi için hizmet içi eğitimlerle desteklenmesine imkan sunulmalıdır.
4. Öğretmen, veli ve öğrencilerin okul yönetimine katılımı; yöneticiler görüş ve önerilere açık olmalıdır ki eğitimin kalitesi artabilsin bunun içinde eğitimde etkin katılım şarttır. Fakat araştırma sonuçlarına baktığımızda katılımların yetersiz olması, yeteri kadar yöneticilerin öğretmen veli ve öğrencileri bilgilendirmediği konusunda suçlamalar bulunmaktadır. Bunun tam tersi olarak da yöneticiler öğretmenleri ilgisizlikle suçlamakta, velilerin ekonomik ve sosyal çevrenin getirisi olarak yönetime katılmak istemedikleri tespit edilmiştir.
5. İKS'nin öğrenme öğretme süreçleri standart alanına ilişkin belirlenen standartlara baktığımızda araştırma sonucuna göre çocukların hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenmeli bu doğrultuda eğitimdeki kazanımlar üzerinde çalışılmalıdır.
6. Rehberlik öğretmenin araştırma yapılan okullarda olmadığı bölgedeki diğer liseler de görev yapan rehber öğretmenlerden yararlanıldığı bu durumda okulun ve öğrencilerin yeterince seviyelerine inilip anlayamadığı tespit edilmiştir.
7. Araştırma yapılan bölgede okul ile diğer kurum ve kuruluşlar çevre ile birlikte işbirliği yaparak okulların toplumla bütünleşmesini destekler niteliktedir.
8. İKS'nin destek hizmetler standart alanı ile ilgili olarak güvenlik, sağlık, beslenme ve temizlik hizmetlerini incelediğimizde; güvenlik kamera ile sağlanmakta, sağlık hizmetleri bölgedeki sağlık kuruluşlarından destek alınarak sağlanmakta, beslenme taşıma kapsamındaki okullara sene başında Milli Eğitim tarafından yapılan ihalelerle yemekler gelmekte, müdür yardımcısı ve nöbetçi öğretmenlerin gözetiminde yemekler dağıtılıp yenilirken numuneler yenilen yemeklerden alınarak 48 saat tutularak gözlemlenir. Okul kantinleri aylık kontrollerle görevli öğretmen

tarafından yapılmaktadır. Temizlik hizmetlerinin okul idaresince denetlendiği görevli yetersizliği durumunda sene başında belirlenerek İş ve İş Bulma Kurumundan görevlendirilen görevliler yardımcı olur. Temizlik malzemelerindeki yetersizlik Milli Eğitim tarafından karşılanmasının dışında okul kendi bütçesinden de temizlik malzemeleri alarak gerekli hijyeni sağlamaya çalışmaktadır.

9. İKS'nin uygulama aşamasında velilerin bir çoğunun bilgisayar kullanmasını bilmemesi, internet üzerinden gerekli verilere ulaşamaması nedeni ile veri girişlerini yapamaması veya yarı da bırakması sonucunda gerekli verilere ulaşılamamıştır. Öğrencilerinde okuldan girişleri sırasında etki altında kaldıkları için tarafsız sonuçlara ulaşılamamıştır.
10. İKS'nin her eğitim kurumunda uygulanabilirlik ve uygunluğu farklılıklar göstermektedir. Okulun bulunduğu çevre, okulun durumu, velilerin sosyal ve ekonomik durumu öğretmenlerin beklenti ve istekleri, yöneticilerin bakış açısı ve öğrencilerin başarısı gibi faktörlerle bu standartlara ulaşılabilmesi her okul için farklılık göstermektedir. Uygulama aşamasındaki sorunlar İKS'nin uygulanabilirliğini ve güvenilirliğini etkilemektedir.

Araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle, aşağıdaki önerilerde bulunabilir.

1. İKS anketi uygulayacak kişilere görevlendirilecek uzmanlar tarafından eğitimler verilmeli anketin amacı, süreçleri ve beklentileri anlatılmalı
2. İKS uygulamaları zamanlama ve uygun katılımı sağlama açısından doğru zaman dilimi seçilmeli ve uygulanan anketin geçerliliğini sağlamak için soruların objektif cevaplar verebilecek şekilde hazırlanmasına dikkat edilmelidir.
3. Türkiye geneli standartlaşma mümkün olmayacağı için bölgesel değerlendirmelerde dikkat edilmesi gereken hususlar belirlenmelidir.
4. Değerlendirme aşamasında tam objektifliği sağlamak için değerlendiricilerin tarafsız olmaya özen göstermeleri gerekmektedir.
5. Yapılacak değerlendirmelere okulların yaptığı proje çalışmaları ve etkinlikler içinde sorular olmalıdır.
6. Personelin mesleki bilgi ve becerisini artıracak hizmet içi eğitimler, seminerler gibi faaliyetlerle gelişimleri sağlanmalıdır.

7. Okullarda demokratik bir ortamın sağlanması için yönetici, öğretmen, veli ve öğrencilerle işbirliği içinde olup yapılandırıcı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca Okul Aile Birliği velilerin etkin katılımını sağlayacak şekilde seçilmeli ve çevre ile okul arasındaki dayanışmayı artırıcı çalışmalar yapılmalıdır.
8. Okullardaki öğretmen eksiklikleri eğitim öğretimin başlangıcından giderilmesi sene boyunca bu sorunlarla uğraşarak eğitim öğretim kalitesi düşürülmemelidir.
9. Velilerin eğitim öğretim basamaklarını, çocuk gelişimin anlamaları ve çocuklarına yol gösterici olmalarını sağlamak için okul genelinde konferanslar düzenleyerek eğitim kalitesi artırılmaya çalışılmalı.
10. İKS'de belirlenen standartlaşma koşullarına okulların ne seviyede ulaştıkları geri bildirimlerle yapacakları alternatif çalışmalarda gönderilmeli ki okul yönetimi kağıt üzerinde kalmadan hedef ve amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirebilsin.

Araştırmacılar için aşağıdaki önerilerde bulunabilir.

1. Bu araştırma Türkiye genelinde uygulanan İKS anketinin Denizli İli Serinhisar ilçesinde bulunan yönetici ve öğretmenleri kapsayacak şekilde yapılmıştır. Bu araştırma Türkiye genelinde yapılması İKS sisteminin gelişmesi için önemli katkı getirebilir.
2. Bu araştırmadaki veriler sadece Denizli İli, Serinhisar ilçesindeki yönetici ve öğretmenlerin İKS Standart Alanındaki sorularından alınan cevapları kapsamakta sorular ile ilgili önerilerde yönetici ve öğretmenlerin görüşleri alınabilir.
3. Bu çalışma devlet okulları ile özel okulların ulaştıkları standartlar karşılaştırılarak yapılabilir.
4. İKS standartlarına ulaşma çitası olarak adlandırılarak Türkiye genelinde bölgesel farklılıkları kapsayan eğitim ve başarı durumlarını ölçen bir araştırma şeklinde de gerçekleştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Ağca, A. (2010). EFQM KalDer, 1999a. <http://www.kalder.org>
- Akan, D., Yalçın S. ve Yıldırım İ. (2013) İlköğretim Kurumları Standartları Uygulamasına Dair Okul Yöneticilerinin Görüşleri. Milli eğitim sayı 197,129-144
- Akan, D., Yalçın S. ve Yıldırım İ. (2013) İlköğretim Kurumları Standartları Uygulamasına Dair Okul Yöneticilerinin Görüşleri. Milli eğitim sayı 197,132
- Akyazı, E. (2006). İlköğretimin 1. Kademesinde Çalışan Öğretmenlerin Görev Yerlerindeki Değişikliklerin İlköğretimin Amaçlarını Gerçekleştirmesini Etkileme Durumu. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Aydın, A. (1999) Gelişim Ve Öğrenme Psikoloji, Ankara: Anı Yayıncılık
- Aydın, M. Eğitim Yönetimi Genişletilmesi 4.Baskı, Ankara: Hatipoğlu Yayınevi
- Bozkuş, K. Ve Gündüz, Y. (2013) Eğitim Denetiminde Yeni Bir Eğilim: Okul Öz değerlendirmesi. V. Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Çarıkçı, B. (2006) Öz değerlendirme Ve Türk Kamu Sektöründe Uygulama Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli
- Çelenk, S (2001) İlk okuma Yazma Programı ve Öğretimi, Ankara: Artım Yayınları.
- EFQM Mükemmellik Modeli ile Öz değerlendirme. TÜSİAD, KalDer 1999:8
www.kalder.org
- Ensari, H. (2002) 21.Yüzyıl Okulları Toplam Kalite Yönetimi, Sistem Yayıncılık, İstanbul

- Korkmaz, H.(2002) Fen Eğitiminde Proje Tabanlı Öğrenmenin Yaratıcı Düşünme, Problem Çözme Ve Akademik Risk Alma Düzeylerine Etkisi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- MEB,(2010) Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED). İlköğretim Okullarındaki Denetim Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Ankara: Araştırmacı: Ayşim SEÇEN
- MEB, (2010) İlköğretim Kurum Standartları Eğitim Dökümanı http://iogm.meb.gov.tr/files/iks_egitim_dokumanı.pdf
- MEB ve UNİCEF, 2015 Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim kurumları standart kılavuz kitabı <http://tegm.meb.gov.tr>
- Öztürk N.(2016 Şubat) Öz değerlendirme ve Performans Yönetimi www.ordu.arage.meb.gov.tr
- Şişman M.(2004) Öğretim Liderliği Pegem Yayıncılık, Ankara,91
- Şahin, S. ve Çeper, B., İlköğretim Kurum Standartlarının Etkililiği Üzerine, www.dergipak.gov.tr
- Uçar, A. ve Öztürk, N.(2011). Eğitim Kurumları Performansının Geliştirilmesinin Önemi. Ankara
- Ünal, s.(1999) Eğitim Değerlendirme, İnsan Kaynaklarının Eğitim ve Gelişimi, <http://www.inovasyon.com.tr>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayınları
- Yıldırım, B. (2010). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Ankara: Pegem Akademi Yayınları

EKLER

T.C.
SERİNHİSAR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 97418941-605.01-E.6284822

27/03/2018

Konu: "*Ferhan ERGUN*:" Projesi.

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
SERİNHİSAR

İlgi : Yatağan İlkokulu Müdürlüğü 23/03/2018 tarih ve 76279951-605.01-E.6077073 sayılı yazıları.

İlçemiz Yatağan İlkokulu sınıf öğretmeni Ferhan ERGUN'un Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programında "İlköğretim Kurum Standartlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu projesi için ilçemizde bulunan okulların yönetici ve öğretmenleriyle görüşme yapmayı talep eden dilekçesi ekte sunulmuştur.

Söz konusu projenin dersleri aksatmayacak şekilde uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınıza da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınıza arz ederim.

Ramazan KABUKÇU
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
27/03/2018

Ali ŞANLIER
Kaymakam

ÖZGEÇMİŞ

- Adı, Soyadı** : Ferhan ERGUN
- Doğum Yeri ve Tarihi** : DENİZLİ 24/12/1978
- İş Adresi** : Yatağan İlkokulu
Serinhisar/ DENİZLİ
- İletişim Bilgileri** : 05055731198
ferhanbozbay@yahoo.com
- Lisans** : Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Sınıf Öğretmenliği A.B.D. 2003
- Mesleki Deneyim** : Uluşar Bolu İlkokulu Muradiye/ VAN-2004
Ayaz İlkokulu Serinhisar /DENİZLİ-2006
Yatağan İlkokulu Serinhisar/ DENİZLİ-2008